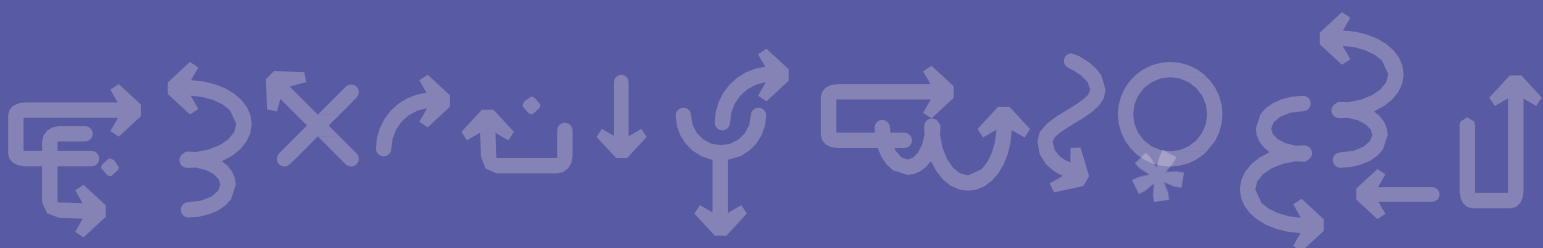
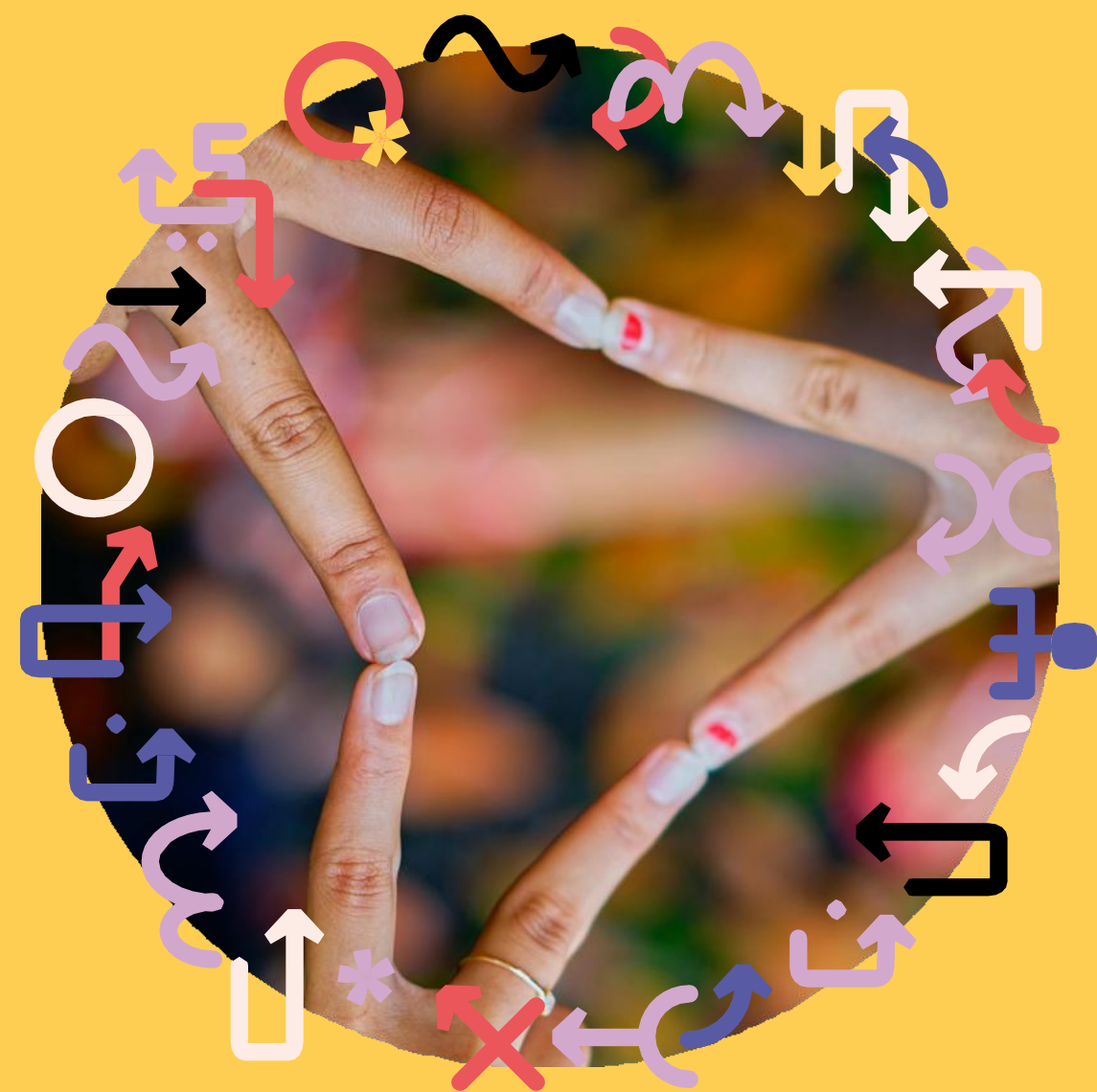

Mala utopija.

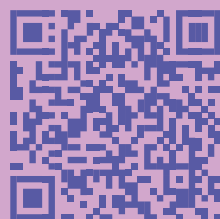
Filozofija in praksa za DCYDE!!

DC@YDE!

Digitalno globalno državljanstvo
za mlade in izobraževalce

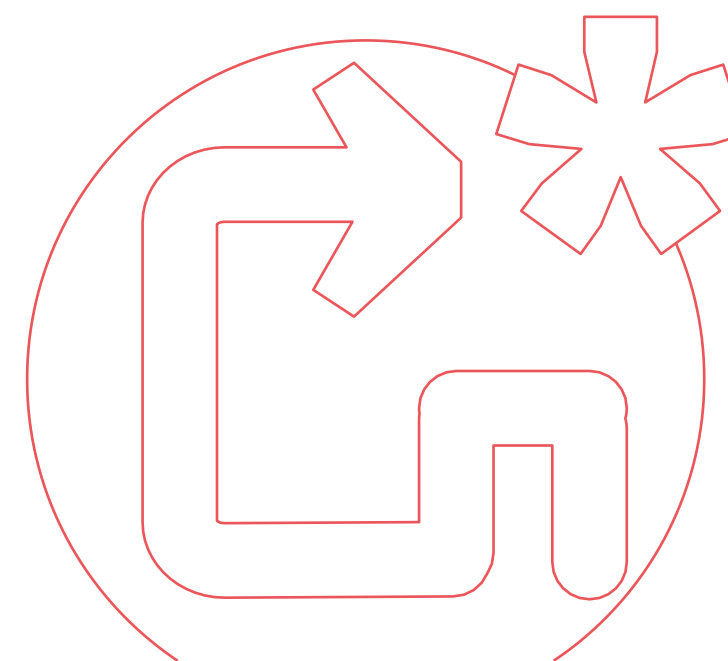
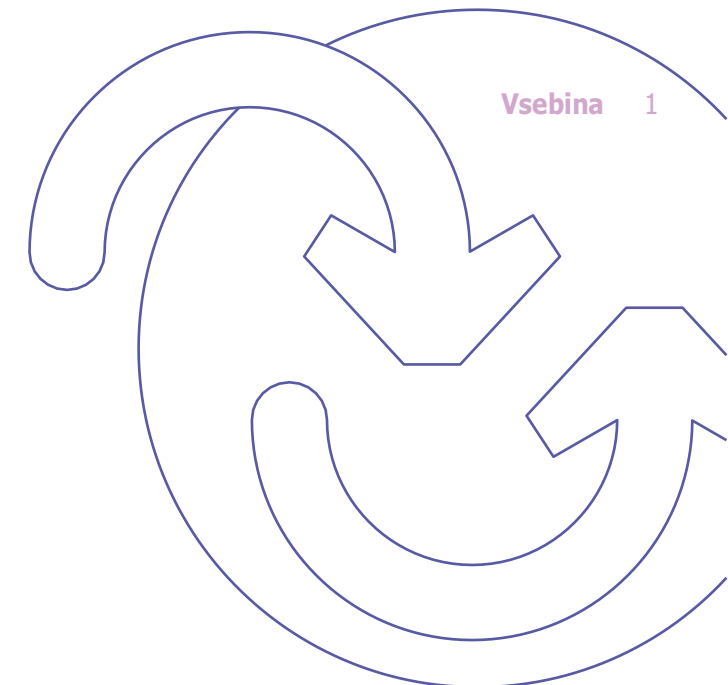
Vljudno prosimo za vaše mnenje!
Skenirajte QR-kodo in izpolnite
anketo: <https://ewnt.limesurvey.net/433989?lang=en&newtest=Y>

Vsebina

- 2 Vizija in pristop DCYDE!
- 15 Poudarki
- 25 Metode
 - 27 Skupinska dinamika
 - 30 Uvodna priprava
 - 38 Prebujanje ustvarjalnosti
 - 44 Poglobljanje razumevanja
 - 50 Več kot le zbirka orodij
- 52 Bibliografija

Vsebina 1

Vizija in pristop DCYDE!

Pedagoški koncept

Nekateri projekti se začnejo z osredotočanjem na pomanjkljivosti. Ta projekt pa se je začel s prepričanjem, da prihodnost ni vnaprej določena, temveč jo je mogoče oblikovati: z mladimi, izobraževalci in organizacijami, ki si upajo sodelovati prek meja, jezikov in razlik.

DCYDE! – Digitalno globalno državljanstvo za mlade in izobraževalce v partnerstvu – je majhen projekt v soočenju z velikimi globalnimi izzivi. Vendar je premišljeno zasnovan. V času, ko se širijo nacionalistične težnje, ko digitalne prostore vse bolj zaznamujejo delitve, nezaupanje in ekonomski interesi direktorjev tehnoloških podjetij, ter ko se zdi globalno sodelovanje krhko, se DCYDE! zavestno odloča pokazati, da je pristno globalno sodelovanje mogoče.

Predvsem pa DCYDE! ni projekt, usmerjen v pomanjkljivosti. Tu nismo zato, ker bi bilo nekaj nepopravljivo pokvarjeno. Tu smo zato, ker verjamemo v samoučinkovitost, v sposobnost posameznikov in skupin, da dejavno oblikujejo svet. Skupaj.

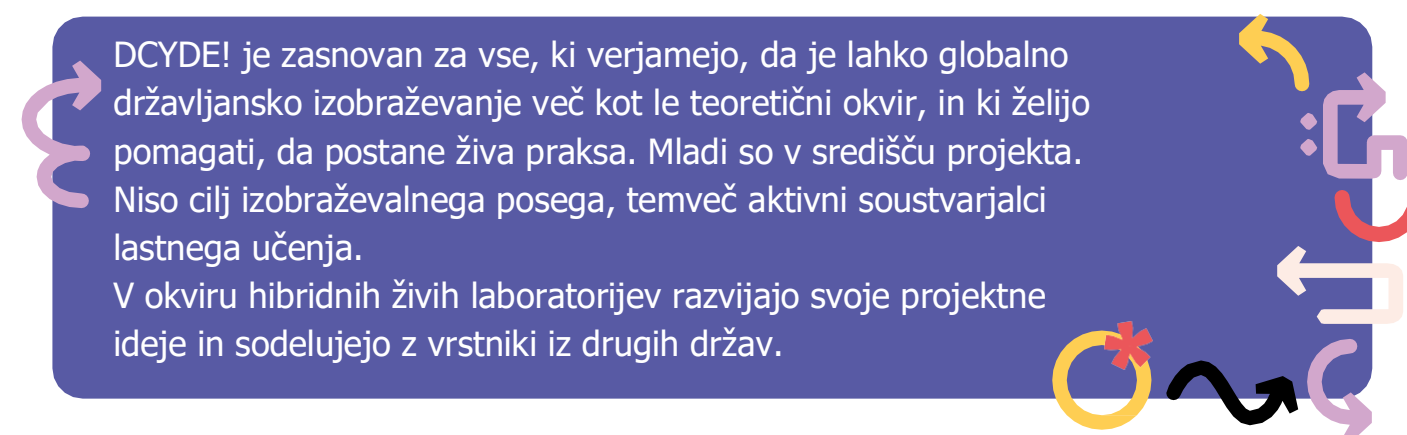
To je, priznamo, majhna utopija — in prav tako jo tudi razumemo.

O knjigi

Ta priročnik pojasnjuje filozofijo, ki stoji za projektom, pedagoški pristop, ki ga usmerja, ter vrednote, ki ga povezujejo. Njegov namen ni ponavljati tega, kar je bilo že zapisano drugje, temveč pokazati, kako te ideje zaživijo v posebnem kontekstu projekta DCYDE!

Drugi del priročnika ponuja praktične smernice in metode za izvajanje učnih okolij DCYDE! v formalnem in neformalnem izobraževanju. Namenjen je izobraževalcem, multiplikatorjem, raziskovalcem, mladim in organizacijam civilne družbe. Namenjen je vsem, ki verjamejo, da je lahko globalno državljansko izobraževanje (GCE) živa praksa in ne le pogosto uporabljena modna beseda. V skladu s to idejo je tudi ta priročnik sam rezultat sodelovanja: nastal je skupaj s koordinatorji in trenerji iz vseh partnerskih organizacij ter ga oblikujejo njihove izkušnje in pogledi.

→ Izobraževalci in trenerji oživljajo okvir DCYDE! V tem priročniku jih imenujemo facilitatorji. Ustvarjajo in vodijo hibridna učna okolja, mlade spremljajo s coachingom in mentorstvom ter skrbijo, da se pristop izvaja kakovostno, etično in vključujoče.

→ Raziskovalci lahko DCYDE! uporabijo kot študijo primera hibridnega globalnega državljanstva ter preučujejo, kako digitalno sodelovanje in sodelovanje v živo dejansko delujeta v praksi.

→ Organizacije civilne družbe, nevladne organizacije in mladinske organizacije bodo v projektu DCYDE! našle konkreten in prilagodljiv model za vključevanje globalnih perspektiv v svoje delo.

Zakaj DCYDE!?

Kako lahko globalno državljanstvo približamo praksi?

Z vidika prakse globalno državljansko izobraževanje kljub svoji vsebinski bogatosti kot koncept prepogosto ostaja v učilnici ali na ravni teorije. Obstaja veliko projektov, ki ga oživljajo na lokalni ravni, manj pa je takih, ki ga naredijo resnično globalnega. DCYDE! je neposreden poskus zapolnitve te vrzeli: ustvarja učne prostore, v katerih mladi iz različnih delov sveta sodelujejo, skupaj razmišljajo in skupaj delujejo pri reševanju globalnih izzivov ter doseganju ciljev trajnostnega razvoja (SDGs). Digitalni prostori so most, ki to omogoča, saj ideje spreminjajo v majhne, akcijsko usmerjene projekte prek meja.

In prav zdaj je to še posebej pomembno. Izzivi, s katerimi se soočamo — od podnebnih sprememb in dolgotrajne neenakosti do tveganj vse bolj nereguliranega digitalnega okolja ter slabljenja demokratičnih vrednot — ne

poznajo meja ali prostorov, zato jih tudi naši odzivi nanje ne bi smeli poznati. Zato želimo pokazati, da lahko digitalni prostori služijo povezovanju in ne delitvam. S tem namenom DCYDE! spodbuja globalni dialog in globalno delovanje v hibridnih živih laboratorijih: komunikacijskih in eksperimentalnih prostorih, kjer se povezujeta lokalno in digitalno ter kjer mladi, trenerji, izobraževalci in sodelavci organizacij civilne družbe iz različnih držav skupaj razvijajo projekte, usmerjene v rešitve na področju trajnostnega razvoja.

Dejavnost za mlade v okviru DCYDE!:

→ naredi digitalno globalno državljansko izobraževanje oprijemljivo
→ temelji na dialoški spletni komunikaciji v hibridnih okoljih
→ podpira razvoj 4C-veščin, digitalne pismenosti in transkulturne kompetence pri učečih se skozi projektno učenje
→ je sodelovanje med skupinami iz različnih držav, ki ga vodijo mladi

→ je usmerjena v soustvarjanje umetniškega, ustvarjalnega in multimedijskega izdelka
→ se osredotoča na cilje trajnostnega razvoja
→ spodbuja dialog o tem, kako se globalni trajnostni razvoj razume in izvaja na lokalni ravni
→ se osredotoča na nedeljivost človeštva
→ povezuje lokalno in globalno raven
→ premišljeno povezuje analogne in digitalne prostore

Kako je to videti v praksi? Predstavljajte si skupino mladih iz Romunije in Gane, ki skupaj ustvarja serijo podkastov o podnebni pravičnosti z vidika svojih lokalnih okolij – ene izmed tem ciljev trajnostnega razvoja, ki njihova vsakdanja življenja oblikuje različno, vendar enako nujno. Ali pa mlade iz Belgije in Madžarske, ki skupaj pripravljajo digitalni strip o pravici do izobraževanja ter vanj prepletajo svoje osebne izkušnje in upe za pravične izobraževalne možnosti. V obeh primerih se skupine srečujejo lokalno v manjših ekipah, globalno pa prek digitalnega sodelovanja s partnersko skupino na drugi strani sveta. To niso le ustvarjalni projekti, temveč učni procesi, ki globalno državljansko izobraževanje oživijo v praksi.

Globalno državljansko izobraževanje (GCE) - okvir za delovanje

DCYDE! temelji na pristopu globalnega državlanskega izobraževanja. Kot koncept GCE združuje različne pedagoške pristope – globalno učenje, mirovno vzgojo, izobraževanje o človekovih pravicah, medkulturno izobraževanje in izobraževanje za trajnostni razvoj – v širši okvir.

V svojem bistvu želi ljudem omogočiti, da se razumejo kot del svetovne družbe in da dejavno sodelujejo pri njenem oblikovanju, ne zgolj kot posamezniki z dobrimi nameni, temveč kot politično angažirani subjekti. GCE izrecno obravnava strukture moči, neenakosti in zgodovinske okoliščine, zlasti kolonializem in imperializem, ki so oblikovali in še naprej oblikujejo globalno nepravico.

Znotraj tega koncepta se državljanstvo razume v treh razsežnostih: kot pravni status, kot občutek pripadnosti in kot živeta praksa. Zadnja razsežnost je najpomembnejša za izobraževalno delo: mladi niso državljani prihodnosti, temveč so državljani že zdaj. GCE ustvarja prostore, v katerih lahko to resničnost izkusijo, oblikujejo in nanjo delujejo z mislijo na globalni trajnostni razvoj.

DCYDE! ta načela jemlje resno. S povezovanjem z digitalnimi prostori in spletnim sodelovanjem projekt odpira praktično pot do globalnega državlanskega izobraževanja.

Načela projekta DCYDE!

Vse, kar počne DCYDE!, in njegov pristop, osredotočen na človeka – kot smo poskušali opisati že prej – vodijo štiri temeljna načela. To niso metode ali orodja, temveč naravnosti. Brez teh naravnosti in odprtega pristopa ne bomo mogli ustvarjati hibridnih učnih okolij. Prav te naravnosti oblikujejo naše razumevanje učenja, sodelovanja in globalnega državljanstva.

Zavzemanje različnih perspektiv

Sposobnost zavzemanja različnih perspektiv je več kot le izobraževalna tehnika. Je naravnost: zavesten poskus, da svet vidimo skozi oči drugih, da razumemo njihove misli, izkušnje in vrednote ter njihov družbeni in kulturni kontekst.

To je včasih neprijetno in zahtevno. Pomeni več kot empatijo, saj vključuje tudi kritičen premislek o lastnih predpostavkah in načinih delovanja. Ključno spoznanje pri tem je, da bi bilo lahko naše lastno kulturno ozadje povsem drugačno. Konteksta, v katerega smo se rodili, si nismo izbrali sami – in tudi nihče drug si ga ni.

Zavzemanje perspektive se ne zgodi samodejno zgolj prek stika z drugimi kulturnimi ozadji ali pogledi. Zahteva refleksijo in se začne s korakom nazaj: s kritičnim premislekom o lastnih konceptih, vrednotah in načinih razmišljanja. Nadaljuje se z zbiranjem znanja in idej o drugem: z razumevanjem, zakaj ljudje v drugih življenjskih resničnostih stvari poimenujejo in razvrščajo drugače, ter s prepoznavanjem lastnega vedenja kot kulturno pogojenega.

Tisti, ki to prakso ponotranjijo, pridobijo odprtost za najrazličnejše interpretacije sveta in začnejo prepoznavati, da so resničnosti v temelju subjektivne.

V kontekstu globalnega državljanskega izobraževanja zavzemanje različnih perspektiv aktivno nasprotuje razmejevanju med »nami« in »drugimi«. Pri tem ne gre za opravičevanje škodljivih ideologij ali za spregledovanje nepravilnosti. Gre predvsem za poskus razumevanja ljudi in kontekstov, ki dajejo smisel njihovemu vedenju. S tem se vzpostavlja temelj za dialog in za skupno oblikovanje sveta, kar je eden od ciljev projekta DCYDE!.

Povzetek: zavzemanje različnih perspektiv

Zavzemanje različnih perspektiv (iz latinskega *perspicere*, videti skozi oziroma jasno prepoznati) pomeni več kot le postaviti se v kožo nekoga drugega. Gre za prakso, ki jo je treba zavestno razvijati in vaditi ter vključuje

→ kritičen premislek o lastnih konceptih, vrednotah in načinih razmišljanja
 → razumevanje drugih življenjskih resničnosti, vrednot in pogledov na svet v njihovem lastnem kontekstu
 → razumevanje, zakaj ljudje v drugih kontekstih stvari poimenujejo in razvrščajo drugače
 → priznavanje razlik v primerjavi z lastno življenjsko resničnostjo, ne da bi jih želeli presojsati ali usklajevati

→ pridobivanje zunanjega pogleda na lastno življenjsko resničnost in njeno umeščanje v širši globalni kontekst
 → ustvarjanje distance do lastne perspektive, da lastnih predpostavk ne uporabljamo kot merila
 → razmislek o lastnih predpostavkah v procesu komunikacije

Globalnost

Globalnost opisuje stanje že globalno povezanega sveta, za razliko od globalizacije, ki označuje proces. Medtem ko se globalizacija nanaša na to, kaj se dogaja, globalnost opisuje, kje smo: v svetu, v katerem imajo odločitve in dogajanja na enem kraju neizogibno posledice tudi drugje. Globalnosti se pogosto zavemo takrat, ko gre kaj narobe: ob širjenju virusa, blokirani trgovinski poti ali vzponu nacionalističnih teženj.

Vendar globalnost ni le vir tveganj in motenj. Dejstvo, da nas isti izzivi zadevajo vse, čeprav na različne načine in v različni meri, pomeni tudi, da imamo skupni interes, da se z njimi soočimo. Globalnost lahko v tem smislu razumemo kot povabilo k prevzemanju skupne odgovornosti. Pedagoško izhodišče je razumevanje globalnosti kot stanja, ki ga lahko oblikujemo. Zato vprašanje ni, ali smo del medsebojno povezanega sveta, temveč kako v njem delujemo: kot posamezniki, kot skupnosti in kot globalna družba.

Za mnoge ljudi se lahko ta ideja zdi preobsežna. Številni izzivi, povezani z njo – podnebne spremembe, neenakost, slabljenje demokratičnih vrednot – se zdijo preveliki, da bi se z njimi soočili sami. Dokler poznamo le svojo lokalno perspektivo, globalnost ostaja abstraktna in oddaljena. Oprijemljiva postane šele skozi srečevanje, dialog in sodelovanje kljub razlikam.

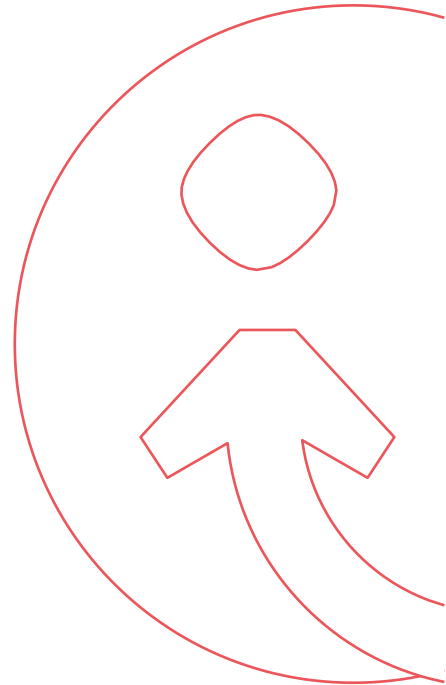
Tu nastopi DCYDE!. Projekt želi odražati duh skupnega delovanja in odgovornosti, povezovati globalno in lokalno raven ter spodbujati ljudi k dialogu in sodelovanju kljub razlikam, s pomočjo priložnosti, ki jih imamo na voljo, vključno z digitalnimi orodji in čezmejnimi povezavami.

Na ta način si projekt prizadeva ustvarjati prostore, v katerih lahko mladi globalnost izkusijo ne kot nepremagljiv izziv, temveč kot nekaj, na kar se lahko aktivno odzovejo in kar lahko pomagajo oblikovati v varnih, eksperimentalnih okoljih (glej: Hibridni živi laboratoriji). S sodelovanjem z vrstniki iz drugih delov sveta spoznavajo, da lahko njihova dejanja, tudi v majhnem obsegu, prispevajo k spremembam.

Digitalni prostori

Kot smo videli, izkušnja globalnosti zahteva srečevanje. Digitalni prostori so lahko most, ki takšna srečanja omogoča prek celin, časovnih pasov in kulturnih kontekstov. V najboljšem primeru omogočajo bolj prožne in raznolike oblike interakcije, ki so bližje predstavi o tem, kako bi lahko izgledalo demokratično sobivanje. Internet je od nekdaj nosil obljubo globalnega učnega prostora, ki omogoča osebna srečanja, dialog in sodelovanje, ki bi bili sicer nemogoči ali vsaj omejeni. Vendar ta potencial prinaša tudi resna tveganja. Algoritmi pogosteje nagrajujejo ogorčenje kot dialog. Globoki ponaredki brišejo mejo med resnico in manipulacijo. Spletno navezovanje stikov z mladoletnimi osebami z namenom zlorabe izkorišča zaupanje mladih. Napačne informacije se širijo hitreje kot popravki.

Umetna inteligenca je lahko orodje za podporo, lahko pa vodi tudi v širjenje napačnih informacij in površinsko komunikacijo. Digitalne platforme vse bolj oblikujejo ekonomski in politični interesi, ki so močno oddaljeni od demokratične participacije. Ali naj se torej izogibamo internetu? To seveda ni možnost. Večina nas vsak dan uporablja digitalne naprave in internet. Kar lahko storimo, je, da ljudem pomagamo, da jih uporabljajo zavestno. Kar omogoča, da DCYDE! deluje tudi pedagoško, je njegova premišljena in kritična uporaba tehnologije kot orodja za povezovanje in sodelovanje, ne pa kot cilj sam po sebi. Projekt predstavlja protiutež negativnim vidikom digitalne komunikacije: udeležencem pomaga, da se po digitalnih prostorih gibljejo kritično, komunicirajo premišljeno in skupaj nekaj ustvarjajo. V okviru projektnih dejavnosti nastajajo majhne globalne učne skupnosti, ki skupaj uresničujejo projekte za bolj trajnostni razvoj.

V središču tega je pristop, osredotočen na človeka: sprašujemo se, kako partnerji v različnih kontekstih doživljajo sodelovanje, ali lahko vsi udeleženci sledijo procesu in kaj pomeni sodelovati kljub razlikam, še posebej v času, ko umetna inteligenca vse bolj oblikuje način naše komunikacije.

V tem smislu lahko spletna komunikacija in komunikacija v hibridnih okoljih približata učenje na enakovredni ravni globalni resničnosti ter omogočita, da globalne perspektive niso le misel, temveč izkušnja, ki jo udeleženci aktivno oblikujejo (glej: Hibridni živi laboratoriji).

Sodelovanje

Sodelovanje je več kot le skupno delo. Pomeni skupno razvijanje idej, deljenje odgovornosti in sprejemanje odločitev na enakovredni ravni. Za razliko od kooperacije, kjer si ljudje razdelijo naloge in delajo vzporedno, sodelovanje zahteva medsebojno odvisnost.

Rezultat nastaja skozi komunikacijo znotraj samega procesa in ga noben posamezen udeleženec ne bi mogel ustvariti sam. Pri tem ni vnaprej določenega pravilnega ali napačnega odgovora; rezultati nastajajo skupaj, skozi skupne ideje in skupno odgovornost. V kontekstu globalnega državlanskega izobraževanja sodelovanje ni le metoda ali veščina. Je politična praksa: izkušnja, da lahko skupaj dosežemo več kot sami in da delo kljub razlikam ni ovira, temveč vir moči. Takšnega sodelovanja se ni mogoče naučiti s frontalnim poučevanjem ali individualnim delom. Zahteva skupnost in, kot že omenjeno, srečevanje.

Za DCYDE! to pomeni nekaj zelo konkretnega: naučiti se govoriti drug z drugim namesto drug o drugem. To se sliši preprosto. V praksi pa je to eden najzahtevnejših vidikov projekta. Pomeni najti ne le ustrezna tehnična orodja za spletno komunikacijo, temveč tudi oblike dialoga in skupnega delovanja – sinhrono, asinhrono ali mešane – v katerih lahko obe skupini enakovredno sodelujeta. Pomeni tudi iskreno razmišljati o moči.

Globalno sodelovanje se ne dogaja v praznem prostoru. S seboj nosi zgodovine, neenakosti in asimetrije, ki oblikujejo, kdo govori, kdo je slišan in čigavo znanje je cenjeno. Zato si projekt aktivno prizadeva za premislek o teh dinamikah in za ustvarjanje prostorov, v katerih so vsi glasovi in vsi prispevki v procesu enakovredni. Prav ta raznolikost glasov in perspektiv omogoča sodelovalno inteligenco.

V DCYDE! inteligenca ni razumljena kot statična lastnost posameznika, temveč kot nekaj, kar nastaja v socialnih interakcijah – kot dinamičen proces, ki se odvija v konkretnih situacijah ter ga oblikujejo družbeno okolje in skupne prakse. Ko ljudje iz različnih držav in različnih življenjskih resničnosti sodelujejo, lahko nastanejo nove perspektive, ideje in rešitve, ki jih nihče ne bi mogel razviti sam. V praksi je to zahtevno delo.

Pravo sodelovanje pomeni stopiti iz znanih vlog, se usklajevati prek jezikov, kulturnih pogledov in institucionalnih logik ter si dovoliti delati napake. Zahteva tudi ustrezne pogoje: prostore, v katerih se udeleženci počutijo dovolj varne, da prispevajo, postavljajo vprašanja in dovolijo, da jih srečanje spremeni.

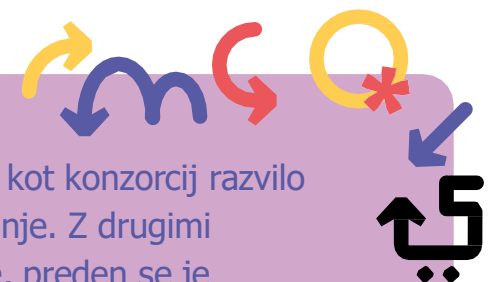
Ustvarjanje takšnih pogojev je pedagoška nujnost. V svetu, ki ga oblikuje

globalnost, hkrati pa ga na številne načine zaznamujejo avtoritarne težnje, mladi potrebujejo več kot le znanje o globalnih izzivih. Potrebujejo izkušnjo skupnega delovanja kljub razlikam: izkušnjo usklajevanja na podlagi enakovredne participacije, skupnega iskanja rešitev in spoznanja, da lahko njihova dejanja, tudi v majhnem obsegu, prispevajo k spremembam.

Sodelovalna učna okolja naj bi ustvarjala avtentične situacije, v katerih se te kompetence ne le vadijo, temveč so dejansko potrebne.

To, kar se naučimo in ustvarimo sodelovalno, ne ostane zgolj izolirano znanje, saj je nastalo v socialnem procesu. V naših izobraževalnih sistemih, ki večinoma nagrajujejo individualno uspešnost in tekmovalnost, je to pedagoška izjava: vsaka vključena oseba je pomembna in le s prispevkom vseh lahko nastane nekaj skupnega.

Na ta način sodelovalno učenje ni le pedagoška metoda, temveč praksa globalnega državljanstva sama.

Projekt živi to, kar uči!

Enajst partnerskih organizacij iz vse Evrope je skupaj kot konzorcij razvilo DCYDE!. Pogajanje, sklepanje kompromisov, ustvarjanje. Z drugimi besedami: projekt je globalno državljanstvo izvajal že, preden se je dejansko začelo izvajanje dejavnosti.

DCYDE! kompetence

Ta štiri načela niso ločene ideje, temveč med seboj tesno povezana izhodišča. Vendar sama načela niso dovolj. Da bi jih lahko uresničili v praksi, projekt DCYDE! temelji na treh okvirih kompetenc: temeljnih kompetencah globalnega državlanskega izobraževanja (Global Citizenship Education - GCE), kompetencah 4C ter medijski pismenosti. Skupaj predstavljajo most med vrednotami in konkretnim delovanjem ter omogočajo, da se stališča in načela prenesejo v prakso.

4C-kompetence in prevzemanje perspective

4C-kompetence - kritično mišljenje (Critical Thinking), komunikacija (Communication), sodelovanje (Collaboration) in ustvarjalnost (Creativity) - predstavljajo ključne kompetence za življenje in delovanje v medsebojno povezanem ter digitaliziranem svetu. V okviru aktivnosti globalnega državlanskega izobraževanja (GCE) pa svoj polni potencial razvijejo šele, ko so povezane z zmožnostjo prevzemanja različnih perspektiv.

Povezava med prevzemanjem perspektive in 4C-kompetencami se kaže na naslednje načine:

- Kritično mišljenje (Critical Thinking) omogoča posamezniku, da preizprašuje lastne miselne vzorce, predpostavke in prepričanja ter razume različne načine razmišljanja

→ **Komunikacija** je učinkovita le, kadar smo pripravljeni sprejeti različne načine komuniciranja in različne vrednostne sisteme.

→ **Sodelovanje** zahteva prepoznavanje in sprejemanje razlik ter povezovanje različnih perspektiv.

→ **Ustvarjalnost** se razvija prav tam, kjer se različni pogledi srečujejo in skupaj ustvarjajo nove rešitve.

Čeprav so 4C-kompetence same po sebi izjemno pomembne, brez zmožnosti prevzemanja perspektive ostanejo zgolj skupek veščin. Šele ko kritično razmišljamo in hkrati razumemo različne načine razmišljanja, komuniciramo ter cenimo različne komunikacijske sloge, sodelujemo in razlike izkoriščamo kot vir novih spoznanj ter smo ustvarjalni in odprti za navdih iz drugačnih idej, te veščine prerastejo v kompetence, ki posamezniku omogočajo učinkovito delovanje v globaliziranem in medsebojno povezanem svetu. Prav povezava med 4C-kompetencami in prevzemanjem perspektive omogoča, da globalno državljanstvo postane živeta in udejanjena praksa. V projektu **DCYDE!** te kompetence razvijamo v digitalnih in hibridnih učnih okoljih, kar procesu učenja hkrati prinaša dodatne izzive in nove priložnosti, kot je podrobneje predstavljeno v naslednjem poglavju..

Preplet GCE, 4C-kompetenc in medijske pismenosti

Razvijanje teh kompetenc v digitalnem okolju zahteva še eno pomembno razsežnost – sposobnost zavestnega, odgovornega in kritičnega delovanja v digitalnih prostorih. Zato projekt **DCYDE!** povezuje tri med seboj dopolnjujoče se okvire kompetenc: temeljne kompetence globalnega državljanskega izobraževanja (GCE), 4C-kompetence ter medijsko pismenost. Ti okviri ne delujejo ločeno ali vzporedno, temveč so medsebojno prepleteni in se dopolnjujejo, pri čemer vsak krepi in nadgrajuje drugega.

→ Projekt **DCYDE!** izhaja iz UNESCO-vega okvira medijske in informacijske pismenosti (Media and Information Literacy – MIL), pri čemer medijsko pismenost razume kot skupek treh med seboj povezanih razsežnosti: poznavanje digitalnih orodij in njihove uporabe, kritično presojanje družbenih in etičnih vidikov spletnega komuniciranja ter aktivno in sodelovalno uporabo digitalnih medijev za spodbujanje dialoga in soustvarjanje vsebin. Pri tem sta posebej pomembni še dve področji: digitalna varnost in odpornost ter digitalna čustvena inteligenca. Digitalna varnost pomeni razumevanje, kako zaščititi sebe in druge v digitalnem okolju, kar vključuje varstvo osebnih podatkov, zasebnosti ter prepoznavanje spletnih tveganj, kot so spletno nagovarjanje mladoletnih z namenom zlorabe in različne oblike manipulacije. Digitalna čustvena inteligenca pa pomeni zavedanje, kako digitalna komunikacija vpliva na naša čustva in medosebne odnose, ter razvijanje sposobnosti spoštljivega komuniciranja kljub kulturnim in jezikovnim razlikam.

→ Te razsežnosti se neposredno povezujejo s temeljnimi kompetencami globalnega državljanskega izobraževanja (GCE): prepoznavanjem, vrednotenjem in delovanjem. To vključuje znanje o tem, kako digitalna orodja delujejo in kako jih varno uporabljati, pa tudi zavedanje, da partnerske skupine v različnih okoljih do teh orodij dostopajo in jih uporabljajo na različne načine ter da se lahko neenakosti odražajo tudi v digitalnih prostorih.

To udeležencem omogoča prepoznavanje globalnih medsebojnih povezanosti. Kritična refleksija podpira vrednotenje informacij, razumevanje razmerij moči ter lastnega položaja znotraj globalnih struktur. Aktivna, zavestna in sodelovalna uporaba digitalnih medijev pa se preoblikuje v konkretno delovanje in soustvarjanje vsebin prek različnih kulturnih pogledov.

→ Hkrati se te razsežnosti povezujejo tudi s 4C-kompetencami. Kritično mišljenje pomeni preizpraševanje lastnih predpostavk ter premišljeno in odgovorno uporabo digitalnih orodij. Spoštljiva komunikacija temelji na dialogu, ki presega jezikovne, kulturne in časovne razlike. Sodelovanje (Collaboration) pomeni soustvarjanje skupnih rezultatov prek državnih in kulturnih meja. Ustvarjalnost pa se kaže v iskanju novih načinov izmenjave idej ter razvijanju skupnih rešitev.

Kako to deluje v praksi? Spomnimo se primera, ki smo ga predstavili na začetku – skupine mladih iz Gane in skupine iz Romunije, ki skupaj pripravljata projekt na temo podnebne pravičnosti.

Najprej morajo udeleženci razumeti, kako delujejo digitalna orodja, ki jih uporabljajo, ter kaj podnebna pravičnost pomeni v njihovem lokalnem okolju in v širšem globalnem kontekstu (*medijska in informacijska pismenost: dimenzija znanja / GCE: prepoznavanje*).

Nato kritično razmišljajo o tem, kako se podnebna pravičnost odraža v njihovih različnih lokalnih okoljih ter kako lahko obe perspektivi uravnotežijo in povežejo v skupnem projektu (*GCE: vrednotenje / prevzemanje perspektive / medijska in informacijska pismenost: kritična refleksija*). V zadnji fazi skupaj soustvarijo skupni rezultat, ki odraža izkušnje obeh skupin ter ponuja konkretne predloge, ideje in rešitve (*GCE: delovanje / medijska in informacijska pismenost: participativni pristop*). Skozi celoten proces udeleženci razvijajo tudi 4C-kompetence. Komunicirajo prek jezikovnih in kulturnih razlik, skupaj načrtujejo in organizirajo potek dela (*sodelovanje*), kritično presojujejo informacije, vsebine in argumente (*kritično mišljenje*) ter iščejo ustvarjalne načine za izražanje svojih idej (*ustvarjalnost*). Nobena od teh kompetenc ne deluje samostojno. Med seboj so tesno povezane, se dopolnjujejo in skupaj krepijo sposobnost prevzemanja različnih perspektiv. Oblikovanje učnih okolij, ki spodbujajo razvoj in medsebojno povezovanje teh kompetenc, omogoča nastanek projektov, usmerjenih v konkretno delovanje, ter prispeva k temu, da globalno državljanstvo postane udejanjena in vsakodnevna praksa

Kako delujemo: hibridni živi laboratoriji in mentorstvo

Hibridni živi laboratoriji kot učna okolja

“**Hibridni živi laboratorij**» je izraz, s katerim opisujemo učna okolja, ustvarjena za aktivnosti projekta **DCYDE!**.

*Opomba glede terminologije: izraz **globalni jug** (Global South) je pogosto predmet razprav, vendar predstavlja uporabno okrajšavo. V tem priročniku ga ne uporabljamo kot geografski pojem, temveč za označevanje položaja znotraj globalnih struktur neenakosti. Te neenakosti ne potekajo le med državami, temveč tudi znotraj posameznih držav. Prav zato so lahko partnerstva v projektu **DCYDE!** med seboj zelo različna..*

V svojem bistvu gre za prostore srečevanja. So hibridni, ker omogočajo, da se mladi iz Evrope in globalnega juga srečujejo tako lokalno znotraj svojih skupin kot tudi digitalno s partnerskimi skupinami prek državnih meja. Izraz živi laboratorij pa poudarja, da takšno okolje presega tradicionalne oblike učenja. Udeleženci znanja ne pridobivajo zgolj pasivno, temveč skozi aktivno raziskovanje, eksperimentiranje, refleksijo in sodelovanje soustvarjajo ustvarjalne rezultate, povezane z globalnim trajnostnim razvojem.

Vendar digitalno sodelovanje ne pomeni, da udeleženci ves dan sedijo pred zaslonom. Poteka lahko asinhrono in multimodalno, z uporabo različnih aplikacij in orodij. Sporočila, ideje in odzivi so lahko oblikovani kot besedilo, slika, zvok ali video - tako pri pošiljanju kot pri prejemanju vsebin.

Ta prilagodljivost omogoča bogatejše in raznolikejše oblike izražanja ter izmenjave, tudi med različnimi časovnimi pasovi, še posebej kadar sodelovanje poteka prek jezikovnih in kulturnih razlik. Hkrati odpira prostor za ustvarjanje različnih vrst rezultatov oziroma izdelkov. V tem smislu digitalni prostor ni nadomestilo za resnično povezanost, temveč deluje kot most in prostor delovanja.

Vloga trenerjev in izobraževalcev: mentorstvo

Ta pedagoški pristop temelji na emancipatornem razumevanju globalnega državljanskega izobraževanja (GCE), ki ga navdihujejo misleci, kot je Paulo Freire, ter je usmerjen v prepoznavanje razmerij moči in spodbujanje aktivnega delovanja. Vendar udeleženci v tem procesu niso prepuščeni sami sebi. Okvir učnih okolij oblikujejo trenerji in izobraževalci, ki vodijo delavnice.

Mentorji skupaj s svojimi kolegi iz partnerske države načrtujejo in izvajajo učne aktivnosti. Zagotavljajo ustrezno tehnično podporo, skrbijo za nemoten potek dela ter zagotavljajo kakovost, etičnost in vključujočnost procesa. Hkrati usmerjajo refleksijo udeležencev, ne da bi pri tem omejevali njihovo ustvarjalno avtonomijo.

Udeležence podpirajo pri razvijanju sposobnosti prevzemanja različnih perspektiv, reševanju konfliktov in oblikovanju skupnih ciljev ter skrbijo, da se pridobljeno znanje prenese v konkretno delovanje v lokalnem okolju. Namesto vnaprej določenih metod uporabljajo odprta vprašanja, s katerimi ustvarjajo prostor za raziskovanje, eksperimentiranje in medsebojno izmenjavo izkušenj.

Pomembno je poudariti, da načrtovanje in izvedba projektov ostajata v rokah samih udeležencev. Trenerji pri tem nastopajo kot mentorji in svetovalci, ki jih skozi proces spremljajo, usmerjajo ter podpirajo z mentorstvom in coachingom.

Prečne teme: enakost spolov in občutljivost za diskriminacijo

Projekt DCYDE! je zavezan spodbujanju enakosti spolov in občutljivosti za diskriminacijo, ne kot dodatnima vsebinama, temveč kot temeljnima načeloma, ki usmerjata vse vidike projekta. To pomeni aktivno ustvarjanje učnih okolij, v katerih lahko vsi udeleženci, ne glede na spol, osebno ozadje ali identiteto, sodelujejo enakopravno, vključujoče in v varnem okolju.

To pomeni tudi, da moramo biti pozorni na načine, kako diskriminacija vpliva na izkušnje in priložnosti mladih. Diskriminacija se le redko pojavlja zgolj na eni podlagi. Običajno nastaja na presečišču spola, etnične pripadnosti, družbenega razreda, zmožnosti ter drugih vidikov identitete. Ta interseksijska perspektiva predstavlja eno izmed temeljnih izhodišč projekta DCYDE!, saj priznava, da udeleženci v učni proces vstopajo z različnimi in prepletajočimi se izkušnjami privilegiranosti in marginalizacije. Te razlike je treba prepoznati, razumeti in upoštevati, ne pa spregledati.

Digitalna razsežnost temu dodaja še dodatno stopnjo kompleksnosti. Dostop do digitalnih okolij namreč ni enak za vse. Kdo ima zanesljivo internetno povezavo? Kdo se pri spletnem komuniciranju počuti varno? In čigav glas je v digitalnem prostoru bolj slišan oziroma pogostejše presliššan? To so vprašanja, ki jim projekt DCYDE! namenja posebno pozornost. Globalna perspektiva ne more prezreti strukturnih neenakosti, ki določajo, kdo ima dostop do izobraževanja, digitalnih okolij in možnosti dejavno prispevati k oblikovanju sveta.

To je tesno povezano tudi z načelom prevzemanja perspektive. Prepoznavanje diskriminacije in strukturnih neenakosti zahteva pripravljenost, da stopimo onkraj lastnih izkušenj ter poskušamo razumeti življenjske okoliščine in resničnosti, ki se lahko bistveno razlikujejo od naših.

V praksi so izvajalci usposobljeni za prepoznavanje in obravnavanje diskriminatornih pojavov tako v hibridnih kot tudi v spletnih učnih okoljih, kjer so razmerja moči pogosto manj očitna, vendar nič manj resnična. To vključuje pozornost do tega, kdo dobi priložnost spregovoriti, kdo je slišan, čigovi prispevki so prepoznani kot pomembni ter kako lahko izbrani načini komuniciranja nehote dajejo prednost nekaterim udeležencem pred drugimi. Metode in učna gradiva so zasnovani vključujoče, projekt pa nenehno kritično presoja lastne prakse ter prepoznava morebitne slepe pege.

Collaboratorium

Collaboratorium (Colli) je eden izmed ključnih rezultatov projekta **DCYDE!**.

Gre za namensko digitalno platformo, ki jo je razvil konzorcij projekta kot osrednji prostor za sodelovanje, da bi podprl tematske in pedagoške zahteve, predstavljene v tem priročniku.

Ta platforma ima v projektu ključno vlogo, saj komercialne digitalne platforme vse bolj oblikujejo gospodarski in politični interesi, ki pogosto niso skladni z načeli demokratičnega sodelovanja in odprtega dialoga (glej poglavje **Štirje stebri**). Ker projekt namenja posebno pozornost delu z mladimi, sta zagotavljanje njihove varnosti ter varstvo osebnih podatkov temeljni in nespremenljivi načeli. Zato je bilo treba razviti platformo, ki:

- združuje **varstvo osebnih podatkov z zaščito mladih**,
- ponuja več **integriranih orodij**,
- omogoča uporabo različnih funkcij, ne da bi pri tem ogrozili katero koli od teh dveh področij.

Collaboratorium ponuja konkretno rešitev: je odprtokodna, zagotavlja visoko raven varnosti podatkov ter je zasnovana ob upoštevanju potreb vseh ciljnih skupin projekta DCYDE! - mladih, izobraževalcev, nevladnih organizacij in mladinskih organizacij. Pri njenem razvoju sta bili zaščita osebnih podatkov in varnost mladoletnih uporabnikov med najpomembnejšimi vodili. Platforma je zato zasnovana tako, da mladim omogoča sodelovanje v varnem in zaščitenem digitalnem okolju.

“Colli” združuje številna orodja za pedagoško in organizacijsko sodelovanje, med katerimi so videokonference, skupni prostori za pisanje, shranjevanje datotek v oblaku, koledarji ter orodja za upravljanje nalog. Platforma je večjezična, prosto dostopna in brez dostopnih ovir, njeno gostovanje pa poteka v skladu z načeli okoljske trajnosti. Njena upravljavna struktura spodbuja aktivno sodelovanje uporabnikov in soustvarjanje vsebin. Na ta način Collaboratorium uresničuje demokratična načela, na katerih temelji tudi projekt DCYDE!

Platforma ni dokončan izdelek, temveč se nenehno razvija. Zahteva stalno preizkušanje, prilagajanje in izboljševanje. Tudi to je del filozofije projekta DCYDE! - učiti se z delovanjem in sodelovanjem.

Majhna utopia

Utopično razmišljanje je bilo od nekdaj pomembno gonilo družbenih sprememb. Ne zato, ker bi bilo mogoče utopije v njihovi popolni obliki tudi uresničiti, temveč zato, ker nam kažejo smer. Širi meje tega, kar si predstavljamo kot mogoče, ter nas spodbuja, da razmišljamo in delujemo onkraj omejitev sedanjega trenutka.

DCYDE! je navsezadnje projekt. Sam po sebi ne bo rešil podnebne krize, odpravil diskriminacije ali okrepil demokracije tam, kjer je ta oslABLJENA. Predstavlja pa zavesten poskus uresničevanja nečesa, česar današnji svet nujno potrebuje več - sodelovanja prek državnih meja, kritične in odgovorne uporabe digitalnih okolij ter izkušnje, da lahko skupno delovanje prispeva k resničnim spremembam

Ideja je preprosta, a globoka:

Človeštvo je nedeljivo.

Izzivi, s katerimi se soočamo - podnebne spremembe, vojne, gospodarske krize, neenakost, diskriminacija in nazadovanje demokracije - ne poznajo državnih meja. Zato tudi naši odzivi nanje ne smejo biti omejeni z mejami. Vsak mlad človek, ki skupaj z vrstnikom iz druge države razvija projektno idejo, vsak izobraževalec, ki ustvarja participativna učna okolja, in vsak multiplikator, ki ta pristop prenaša v svojo skupnost, na svoj način udejanja načelo nedeljivosti človeštva.

To je bistvo projekta DCYDE!. Majhna utopija - in prav takšno smo si jo tudi zamislili.

Poudarki

Na naslednjih straneh smo izpostavili najpomembnejše vidike, ki jih je treba upoštevati pri načrtovanju in izvedbi lastne mladinske aktivnosti DCYDE!

Za več nasvetov, metod, kontrolnih seznamov, orodij in idej obiščite:
<https://cloud.collaboratorium.agl-einewelt.de/apps/collectives/p/bd5DapiBY7EnZeg/DCYDE-Wiki-4>

1 Mladinske aktivnosti DCYDE! in njihovo delovanje

Čeprav je vsaka mladinska aktivnost projekta DCYDE! edinstvena, imajo vse nekatere skupne značilnosti. Te aktivnosti: ...

- digitalno povezujejo mlade z različnih koncev sveta,
- vključujejo umetniški ali multimedijski rezultat,
- temeljijo na ciljih trajnostnega razvoja (SDG),
- združujejo spletno sodelovanje (sinhrono in asinhrono) z delom v skupini v živo,
- delujejo kot hibridni živi laboratoriji, ki spodbujajo sodelovalno in transkulturno učenje, izhajajoče iz vsakodnevnih izkušenj.

Mladi niso zgolj udeleženci.

So raziskovalci, oblikovalci in odločevalci, ki aktivno soustvarjajo projekt.

Pri tem:

- ... vnašajo svoje življenjske izkušnje,
- ... prepoznavajo probleme,
- ... razvijajo rešitve in preizkušajo ideje,
- ... reflektirajo svoje delo ter razvijajo sebe in svoje kompetence.

Kot izvajalec bi moral/-a ...

- **spodbujati zaupanje, odprtost in skupno odgovornost.** Ustvari varno učno okolje, v katerem lahko udeleženci raziskujejo, preizkušajo ideje, delajo napake in se iz njih učijo. Občutek varnosti krepí njihovo vključenost in aktivno sodelovanje.
- **nuditi usmerjanje, kadar je to potrebno, vendar ne prevzemati vodenja celotnega procesa.** Namesto podajanja odgovorov zastavljalj odprta vprašanja. Tesno sodeluj s partnerskim izvajalcem ter mlade spodbujaj, da prevzamejo odgovornost za svoje ideje, odločitve in dejanja. Ne pozabi: **mladi so najboljši poznavalci svojih življenjskih okoliščin in izkušenj.**
- **biti pozoren/-na skupinsko dinamiko.** Kdo govori? Kdo ostaja tiho? Čigave ideje skupina sprejme in razvija naprej? Z vprašanji, kot je »Čigav pogled še ni zastopan?«, spodbujaj kritično mišljenje, vključujoče sodelovanje in raznolikost perspektiv.

2 Čezmejno sodelovanje in partnerstvo

Uspešno sodelovanje temelji na enakopravnosti, zaupanju in odprtosti. Če želimo sodelovati kot enakovredni partnerji, morajo izvajalci medsebojno spoštovati različne poglede, okoliščine in strokovno znanje.

Gradnja zaupanja pomeni tudi ustvarjanje prostora za iskren dialog in medsebojno učenje. Pomeni, da se pogovarjamo **drug z drugim**, ne **drug o drugem**. Pomembno je prepoznati in ceniti različne načine dela, izkušnje ter pričakovanja. Bodite odprti za povratne informacije in pripravljeni prilagoditi svoje delovanje, da boste lažje premagovali negotovosti ter spoštljivo usklajevali razlike

Komunikacija brez predsodkov je ključnega pomena!

Sodelovanje je neprekinjen proces, ki poteka od skupne priprave, prek izvedbe aktivnosti, do zaključne refleksije.

- ... Ohranjajte redno komunikacijo, da boste uskladili pričakovanja, cilje in načine dela.
- ... Upoštevajte potrebe vsake skupine, kot so razpoložljiv čas, dostop do tehnične opreme ter skupinska dinamika.
- ... Skupaj se dogovorite o vlogah, uporabljenih orodjih in časovnem načrtu.
- ... Bodite pozorni na kulturne razlike, različne časovne pasove ter neenak dostop do digitalnih tehnologij.

Trdna partnerstva temeljijo na medsebojni zavezanosti in zanesljivosti. Redni usklajevalni sestanki med izvajalci omogočajo pravočasno prepoznavanje in reševanje izzivov, prilagajanje načrtov ter ohranjanje skupne vizije.

Ne pozabite, da uspešno mednarodno sodelovanje ni zgolj doseganje zastavljenih rezultatov. Gre predvsem za vzpostavljanje pristnih medsebojnih odnosov, krepitev skupne odgovornosti in občutka globalne povezanosti, ki presega okvir samega projekta.

3 Povezovanje spletnih aktivnosti in aktivnosti v živo

Spletne aktivnosti in aktivnosti v živo ne bi smele predstavljati dveh ločenih delov projekta, temveč bi morale biti premišljeno povezane v enotno in smiselno učno izkušnjo. Vsaka oblika dela ima svoje prednosti:

- **aktivnosti v živo omogočajo vzpostavljanje zaupanja ter pridobivanje neposrednih praktičnih izkušenj,**
- **medtem ko spletna okolja odpirajo priložnosti za transkulturno izmenjavo, refleksijo in sodelovanje na daljavo.**

Tesno usklajevanje med izvajalci je ključno, da sta obe obliki dela usklajeni s skupnimi cilji.

1. **Delo v živo in asinhrono aktivnosti** se lahko uporabljajo za raziskovanje idej ter vzpostavljanje odnosov, ki se med neposrednimi srečanji še dodatno poglobijo. Pred spletnimi srečanji lahko udeleženci delijo gradiva, kot so fotografije, ankete ali kratke predstavitve, s čimer ustvarjajo občutek kontinuitete in spodbujajo zanimanje za nadaljnje sodelovanje.
2. **Med spletnimi srečanji v realnem času** so interaktivne in participativne metode ključnega pomena, saj zagotavljajo, da imajo vsi udeleženci možnost izraziti svoje mnenje. Aktivnosti je treba prilagoditi ob upoštevanju dostopa do digitalnih tehnologij in skupinske dinamike.
3. **Spoznanja in rezultati spletnega sodelovanja** naj se prenesejo nazaj v aktivnosti v živo in obratno. Na ta način jih lahko udeleženci dodatno raziskujejo, o njih reflektirajo ter jih preoblikujejo v konkretne ukrepe in dejanja.

4 Collaboratorium - digitalno srce projekta DCYDE!

Collaboratorium (Colli) je brezplačna digitalna platforma, namenjena organizacijam civilne družbe in izobraževalnim projektom. Predstavlja skupni delovni prostor vseh partnerskih skupin projekta DCYDE! ter hkrati služi kot skupnostni prostor za celotno mrežo DCYDE!.

Colli vključuje ključna orodja, potrebna za sodelovanje, ter omogoča tako sinhrono kot asinhrono delo v vseh fazah projekta - od začetnih idej do končnih rezultatov. To pomeni, da sodelovanje ni vezano na en sam trenutek, temveč se razvija postopoma skozi čas.

Platforma združuje strukturo in prilagodljivost: tako izvajalci kot udeleženci lahko aktivno oblikujejo svoj skupinski prostor in ga s tem spreminjajo v živo okolje za digitalno sodelovanje.

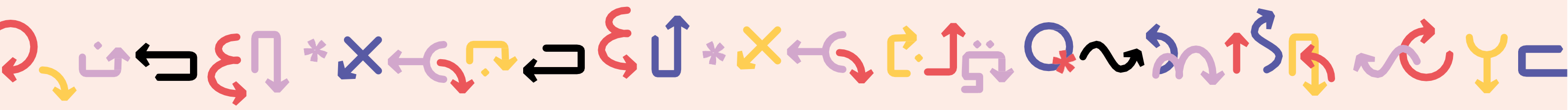
Zakaj Collaboratorium?

- zagotavlja visoko raven varstva osebnih podatkov in zaščite mladih,
- je odprtokodna in zasnovana po načelih trajnostnega razvoja,
- je posebej razvita za digitalno in hibridno sodelovanje ter izobraževanje v mednarodnem okolju,
- temelji v Evropi, spodbuja demokratična načela in je brezplačna za uporabo.

Collaboratorium je osrednje digitalno središče za izvajanje mladinskih aktivnosti projekta DCYDE!, posebej razvito in prilagojeno potrebam projekta. Z bogatim naborom integriranih orodij omogoča prilagodljivo, ustvarjalno in učinkovito izvajanje globalnega državlanskega izobraževanja (GCE). Pri načrtovanju in izvedbi aktivnosti lahko uporabljate številne funkcije za sodelovanje, kot so videokonference, deljenje datotek v oblaku, table za upravljanje nalog, digitalne bele table, skupni dokumenti, za sočasno urejanje besedila (padi), orodja za zbiranje povratnih informacij, ankete, vprašalniki, wiki in številne druge.

Za vpogled v platformo Collaboratorium uporabite to povezavo: <https://collaboratorium.zgl-einewelt.de/guest/esmjqbnw>

5 Skupna odgovornost

Mladinske aktivnosti projekta DCYDE! spodbujajo zavesten odmik od ustaljenih ali enostranskih razlag globalnih izzivov ter usmerjajo mlade k bolj odprtemu načinu razmišljanja. Poudarek je na prepoznavanju lastne sposobnosti za delovanje, skupni odgovornosti ter potencialu za ustvarjanje pozitivnih sprememb na lokalni in globalni ravni.

Mladi so spodbujeni, da presežejo svoja začetna prepričanja, kritično ovrednotijo prevladujoče narative ter raziskujejo, kako različni družbeni, kulturni in geografski konteksti oblikujejo posamezne poglede na svet. Z izmenjavo izkušenj in sodelovanjem z vrstniki iz različnih delov sveta postopoma razvijajo razumevanje kompleksnosti, večpomenskosti in medsebojne povezanosti, ki zaznamujejo sodobne globalne izzive.

Cilj je, da se udeleženci začnejo dojemati kot aktivni soustvarjalci sprememb, ne pa kot pasivni opazovalci. Z razvijanjem in deljenjem lastnih idej soustvarjajo alternativne in pogosto vizionarske predstave prihodnosti, ki presegajo obstoječe omejitve.

Takšno **utopično razmišljanje** je namerno spodbujeno, saj krepi domišljijo, upanje in pripravljenost za konstruktivno delovanje.

Vprašanja, ki spodbujajo razmišljanje z različnih perspektiv:

- Kako ta izziv vpliva na nekoga iz druge države?
- Zakaj na to vprašanje gleda drugače kot mi?
- Kaj lahko glede tega storimo skupaj?
- Katere možnosti si lahko predstavljate onkraj trenutnega stanja?
- Kako lahko ta izziv spremenimo v priložnost za skupno delovanje?

Gre za širjenje obzorij, prevzemanje perspektiv in omogočanje mladim, da se skupaj aktivno vključujejo v oblikovanje pravičnejših in bolj trajnostnih prihodnosti.

6 Model strukture mladinske aktivnosti DCYDE!

Mladinske aktivnosti projekta DCYDE! so zelo raznolike ter se razlikujejo po pristopu, obsegu in trajanju. Lahko obsegajo le nekaj srečanj ali pa potekajo več tednov oziroma mesecev. Obravnavajo različne teme, povezane s cilji trajnostnega razvoja (SDG), njihov rezultat pa so lahko zelo raznoliki ustvarjalni izdelki (→ *glej Firmament na naslednjih dveh straneh*).

Čeprav se aktivnosti med seboj razlikujejo, večina temelji na skupni strukturi, ki jo sestavljajo prilagodljive faze in jo je mogoče prilagoditi potrebam posamezne skupine:

1. **Priprava:** Izvajalci se medsebojno uskladijo in pripravijo udeležence tako, da poenotijo pričakovanja, cilje, orodja in časovni načrt.
2. **Uvod:** Prvo skupno srečanje je namenjeno spoznavnim aktivnostim, medsebojnemu spoznavanju in začetnemu zbiranju idej.
3. **Raziskovanje:** Udeleženci raziskujejo izbrano temo v svojem lokalnem okolju, na primer z raziskovanjem, intervjuji ali terenskim delom. Rezultate dokumentirajo in jih delijo asinhrono.
4. **Izmenjava:** Skupine se srečajo na spletu, predstavijo svoje ugotovitve, primerjajo perspektive in skozi dialog poglobijo razumevanje teme.
5. **Produkcija:** Udeleženci sodelovalno ustvarijo končni izdelek, pri čemer proces podpirata stalna povratna informacija in postopno izboljševanje.
6. **Objava in refleksija:** Rezultati se predstavijo širši javnosti, proces pa skupina skupaj ovrednoti.

Faze od 3 do 5 se lahko po potrebi ponavljajo ali med seboj združujejo, kar omogoča dinamičen in postopen razvoj projekta. Izvajajo se lahko sinhrono ali asinhrono.

***Primer:** Udeleženci na Madžarskem v svoji soseski izvedejo intervjuje ali organizirajo **fotografski sprehod**, s katerim dokumentirajo, kaj trajnost pomeni v njihovem lokalnem okolju. Svoje ugotovitve asinhrono delijo na skupni digitalni beli tabli ali na platformi **Collaboratorium** v obliki fotografij, kratkih besedil ali glasovnih sporočil. Enako nalogo izvede tudi njihova partnerska skupina v Gani. Nato se obe skupini srečata na spletu, kjer primerjata svoje poglede, razpravljata o podobnostih in razlikah ter skupaj ustvarita skupni digitalni kolaž ali epizodo podkasta, ki prepleta izkušnje obeh lokalnih okolij. Končni izdelek nato javno predstavi kot zavestno dejanje, ki dokazuje, da je globalno sodelovanje mogoče.*

Socialna, ekonomska in politična vključenost

Nebesni svod DCYDE!

Vaša dejavnost v okviru DCYDE!

Izberite temo s področja ciljev trajnostnega razvoja in jo povežite s svojo najljubšo idejo za izvedbo.

Podnebne politike in načrtovanje

Zmanjševanje tveganja nesreč

SDG 13 Podnebni ukrepi

SDG 8 Dostojno delo in gospodarska rast

Blaženje podnebnih sprememb in prilagajanje nanje

SDG 17 Partnerstva za doseganje ciljev

Partnerstva z več deležniki

Finančna podpora za razvoj

SDG 3 Zdravje in dobro počutje

Kuharska knjiga

SDG 6 Čista voda in sanitarna ureditev

Pisanje grafičnega romana

SDG 15 Življenje na kopnem

Onesnaževanje morja

SDG 14 Življenje v vodi

Trajnostni ribolov

Glasbeni videospoti

SDG 9 Industrija, inovacije in infrastruktura

Ohranjanje morskih in obalnih ekosistemov

Koncert

Pesniški slam

SDG 2 Odprava lakote

SDG 11 Trajnostna mesta in skupnosti

Splošno osnovnošolsko in srednješolsko izobraževanje

SDG 4 Kakovostno izobraževanje

Pismenost in računska pismenost

Podkast

Zgodnji otrokov razvoj

SDG 1 Brez revščine

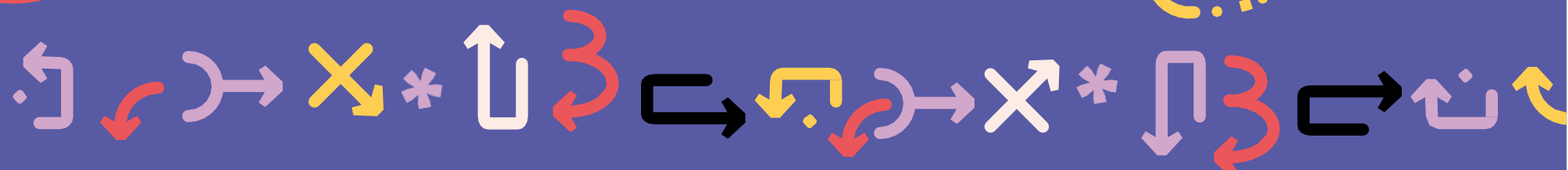
Migracije in mobilnost

SDG 10 Zmanjšanje neenakosti

Enake možnosti in zmanjšanje diskriminacije

Toliko možnosti in še več...

7 Vaša dejavnost za mlade v okviru DCYDE!

Če vas navdihuje možnost, da sami vodite dejavnost za mlade v okviru DCYDE!, namenjeno mladim od 15 do 30 let, vas spodbujamo, da naredite naslednje korake. Pristop DCYDE! temelji na pobudi, ustvarjalnosti in sodelovanju. Začnete lahko tako, da svojo idejo delite na platformi Collaboratorum, kjer lahko najdete vire in se povežete z drugimi.

Za usmeritve, podporo in morebitna partnerstva se lahko obrnete tudi na lokalnega koordinatorskega projekta DCYDE!.

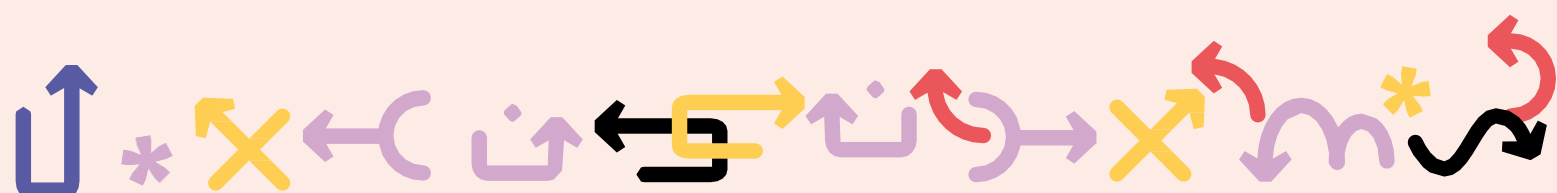

Za začetek skenirajte QR-kodo in si oglejte seznam koristnih kontaktov.
<https://cloud.collaboratorum.agl-einewelt.de/s/zXPG8smbmNw5SjC>

Metode

Na naslednjih straneh najdete izbor metod, ki jih lahko uporabite med svojo dejavnostjo za mlade v okviru DCYDE!. Te metode so mišljene kot spodbude. Uporabite jih lahko kot navdih, strukturirano usmeritev ali hiter pripomoček pri svojem delu.

Upoštevajte hibridno zasnovo celotne dejavnosti. Udeleženci ne bi smeli ves čas sedeti pred zaslonom; digitalni elementi in elementi v živo se morajo med seboj dopolnjevati. Hibridno delo pomeni združevanje sinhronih in asinhronih oblik dela ter spletnega in nespletnega učenja. Udeležencem omogoča vključevanje, sodelovanje na daljavo in individualno refleksijo, hkrati pa spodbuja povezanost in skupne učne izkušnje. Projekt delite s svojo partnersko skupino. Pri načrtovanju in izvajanju metod imejte v mislih obe skupini. Pomembna sta enakovredno sodelovanje in skupna refleksija.

Izbrane metode je pomembno prilagoditi vaši specifični tehnični zasnovi. Razmislite, ali udeleženci uporabljajo skupno napravo, na primer prenosni računalnik s projektorjem ali pametno tablo, ali pa ima vsak udeleženec dostop do svoje naprave. To se lahko pri partnerski skupini razlikuje. Ti pogoji vplivajo na to, kako poteka sodelovanje in kako lahko vsi sodelujejo.

Pri uporabi metod ne pozabite, da refleksija ni le neobvezen dodatek, temveč osrednji učni prostor znotraj pristopa DCYDE!. Dobro izbrana vprašanja lahko odprejo nove perspektive, postavijo pod vprašaj predpostavke in spodbudijo udeležence, da vstopijo v resničnosti drugih. Prilagojena naj bodo konkretni metodi, obravnavani temi in stopnji zaupanja v skupini. Pomembno je ustvariti varno in odprto vzdušje, v katerem se lahko izrazijo različni pogledi in se razvije izmenjava.

Metoda:

Prijava in odjava z emoji

Povezava z idejo projekta:

Ta metoda podpira kratko, neverbalno komunikacijo na mladim prijazen način. Povezuje se s poudarkom projekta DCYDE! na vključujoči, multimodalni komunikaciji, saj vsakemu udeležencu omogoča enakovreden in dostopen način izražanja, ne glede na jezikovno raven ali ozadje.

Namen:

Ne glede na to, ali se uporablja kot hiter pokazatelj razpoloženja ali kot orodje za povratne informacije, ta metoda facilitatorjem omogoča takojšnjo vizualno povratno informacijo celotne skupine. Ni odvisna od jezika, je dostopna in deluje v skoraj vsakem okolju. Še posebej dragocena je za introvertirane udeležence, ki jim je lahko verbalno uvodno preverjanje počutja neprijetno, ter za medkulturne skupine, kjer lahko jezikovne ovire otežijo hitre izmenjave. Emoji se izbere in deli v nekaj sekundah, zato je metoda idealna za začetek ali konec srečanja.

Kako jo uporabiti:

To metodo je mogoče prilagodljivo uporabiti glede na okolje in namen.

Različica 1 - Emoji v klepetu ali funkciji odzivov (spletno):

Udeleženci objavijo emoji v klepetu ali uporabijo funkcijo odzivov v orodju za videokonference. Primer vprašanja: »Izberite emoji, ki najbolje opisuje, kako se počutite po današnjem srečanju.« To lahko poteka sinhrono v srečanju v živo ali asinhrono (glej: Vodnik za izvedbo).

Različica 2 - Zgodba z emoji (spletno ali hibridno, manjše skupine):

Udeleženci objavijo kratko zgodbo z uporabo natanko treh emoji – na primer o svojem koncu tedna, učenem trenutku ali o tem, kako se trenutno počutijo glede projekta. Drugi lahko zgodbo ugibajo ali komentirajo. Ta različica traja nekoliko dlje, vendar ustvarja več povezanosti in je posebej primerna kot uvodni check-in na začetku srečanja.

Vodnik za izvedbo:

(Spletno (sinhrono)) - Obe partnerski skupini se srečata v živo prek spleta. Facilitator predstavi izhodiščno vprašanje, obe skupini pa odgovorita prek klepeta, funkcije odzivov ali skupnega zaslona. Spletno (asinhrono) - Obe skupini objavita svoj odgovor z emoji na platformi Collaboratorum ob času, ki jim ustreza. Facilitator nato izpostavi poudarke na naslednjem srečanju.

Opomba: Pri delu v živo znotraj posamezne skupine se dobro obnese plakat z barometrom razpoloženja ali natisnjen list z emoji.

Metode 27

Skupinska dinamika

Trajanje:

5 do 15 minut, odvisno od izbrane različice

Materiali in orodja:

Brez povezave: flipchart in samolepilni listki ali natisnjen list z emoji

Spletno: klepet ali funkcija odzivov v orodju za videokonference; razdelek z novicami na platformi Collaboratorum za asinhrono odgovore

Velikost skupine:

Najmanj 5 udeležencev

Oblika:

☒ spletno ☒ brez povezave / v živo

Ciljna skupina:

mladi, stari od 15 do 30 let; izobraževalci in facilitatorji

Primeri vprašanj za razpravo:

→ Če bi bil vaš teden emoji, kateri bi bil?

→ Izberite emoji, ki odraža vašo trenutno raven energije.

→ Kateri emoji opisuje vaš najpomembnejši »aha« trenutek današnjega dne?

→ Kateri emoji najbolje opisuje, kako se počutite glede naslednjih korakov projekta?

→ Kateri emoji bi uporabili za opis svoje dosedanje izkušnje dela s partnersko skupino?

Čas izvedbe:

☒ začetek ☒ konec

Dodatni komentarji:

Ta metoda se dobro obnese kot redni ritual na začetku in koncu vsakega srečanja, saj ustvarja občutek kontinuitete in facilitatorjem pomaga ohranjati stik z razpoloženjem skupine. Uporabi se lahko tudi kot hitro preverjanje počutja v ključnih trenutkih projekta, na primer po prvem stiku s partnersko skupino ali po zaključku večje naloge.

Metoda:

Ustvarjanje glasbene kompilacije

Trajanje:
1 ura za sinhrona srečanja; dodaten čas je potreben za asinhrono pripravo in nadaljnjo razpravo

Materiali in orodja:
Brez povezave / v živo: zvočnik
Spletno: naprave s predvajanjem zvoka; grafična predloga ali skupni dokument za skupinski seznam predvajanja; naloga, tabla ali skupna beležka na platformi Collaboratorum za zbiranje povezav do pesmi in refleksij

Velikost skupine:
5 do 20 udeležencev

Oblika:
☒ spletno ☒ brez povezave / v živo

Ciljna skupina:
mladi, stari od 15 do 30 let; izobraževalci in facilitatorji

Primeri vprašanj za razpravo:
→ Ali menite, da ta seznam predvajanja predstavlja skupino in projekt? Pojasnite.
→ Vas je katera izbira pesmi presenetila?
→ Ali so katere pesmi posebej nagovorile vas? Zakaj?
→ Kaj vam glasba, ki jo je izbrala partnerska skupina, pove o njihovi izkušnji projekta?
→ Ali boste katero od pesmi dodali na svoj osebni seznam predvajanja?
→ Ali so se pri izbiri glasbe pokazale kulturne razlike? Kaj nam to pove?

Čas izvedbe:
☒ konec

Povezava s projektno idejo:

Sodelovalen in ustvarjalen zaključek dejavnosti za mlade v okviru DCYDE!, ki se popolnoma ujema s filozofijo projekta. Mladi skupaj reflektirajo, opazujejo, se učijo in ustvarjajo. Glasba je univerzalen jezik, ki presega kontekst in jezikovne ovire, zato je idealen medij za medkulturno izmenjavo. Ta metoda se lahko izvaja analogno, digitalno ali hibridno.

Namen:

Glasba univerzalno povezuje, hkrati pa je globoko osebna. Ta metoda omogoča osebno in skupinsko refleksijo o tem, kaj je projekt pomenil udeležencem. Ustvarja prostor, da udeleženci tudi ob koncu projekta drug o drugem izvedo nekaj novega, ter skupinskemu občutku daje oprijemljivo obliko, ki jo lahko odnesejo s seboj. Hkrati odpira pogovore o razlikah v glasbenem okusu in o tem, kaj glasba pomeni v različnih kontekstih.

Kako jo uporabiti:

Korak 1: Udeležence prosite, naj razmislijo o tem, kaj jim je projekt pomenil in kaj menijo, da so iz njega pridobili. Dajte jim nekaj minut časa za tiho refleksijo.

Korak 2: Nato naj vsak udeleženec ta občutek, pomen in učno izkušnjo iz projekta poveže z vsaj eno pesmijo. Spodbudite jih, naj razmišljajo prek različnih žanrov in jezikov – pesem ni nujno v jeziku projekta.

Korak 3 (sinhrono): Obe partnerski skupini se srečata v živo prek spleta. Vsak udeleženec predstavi svojo pesem oziroma pesmi in razloži, zakaj jih je izbral. Vsakemu udeležencu namenite 1 do 2 minuti: dovolj, da pove, kaj mu pesem pomeni, ne da bi skupina izgubila dinamiko.

Korak 3 (asinhrono): Vsak udeleženec posname kratek video ali glasovno sporočilo, v katerem razloži izbiro pesmi, in ga deli na platformi Collaboratorum. Drugi udeleženci posnetek poslušajo in se nanj odzovejo pred naslednjim sinhronim srečanjem.

Korak 4: Pesmi iz obeh skupin se dodajo na skupni seznam predvajanja ali pa se zapišejo v grafični obliki kot »Playlist naše skupine«. Če uporabite pretočno platformo, izberite takšno, ki je dostopna vsem udeležencem v obeh državah. Druga možnost je, da se pesmi preprosto navedejo z naslovom in izvajalcem v skupnem dokumentu na platformi Collaboratorum.

Korak 5 (neobvezno): Playlist zabava

Če čas dopušča, ob predstavitvi predvajajte kratek odlomek vsake pesmi. Dovolj je 30 do 60 sekund, saj se večina pesmi ponavlja. To ustvari skupno izkušnjo poslušanja in deluje tako sinhrono kot asinhrono. **Korak 6:** Udeležence spodbudite, naj pesmi s skupnega seznama predvajanja dodajo tudi na svoje osebne sezname predvajanja, da ob koncu projekta s seboj odnesejo nekaj pomenljivega.

Smernice za izvedbo:

Offline: Brez povezave / v živo:

Za predvajanje odlomkov pesmi uporabite zvočnik in napravo. Pesmi lahko zapišete na kartice in jih pritrdite na tablo ter tako ustvarite vizualni seznam predvajanja. Grafična predloga »Playlist naše skupine« se pri tej obliki še posebej dobro obnese.

Spletno (sinhrono):

Obe partnerski skupini se srečata v živo prek spleta. Skupini izmenično predstavita svoje pesmi. Skupni digitalni seznam predvajanja omogoča pregled nad vsemi prispevki. Uporabite funkcijo deljenja zaslona, da ga prikažete, in poskrbite, da je zvok slišen za obe skupini. Vsaka skupina naj ima svojega facilitatorja.

Spletno (delno asinhrono):

Udeleženci obeh skupin posnamejo kratek video ali glasovno sporočilo, v katerem razložijo izbiro pesmi, in ga delijo na platformi Collaboratorum. Pesmi se zberejo v skupnem dokumentu. Skupina se nato sreča na sinhronem srečanju, kjer posluša odlomke pesmi in skupaj razpravlja o seznamu predvajanja.

Spletno (popolnoma asinhrono):

Celotna metoda lahko poteka asinhrono. Obe skupini na platformo Collaboratorum naložita svojo izbrano pesem brez razlage. Drugi udeleženci pesem poslušajo in ugibajo, kateri občutek ali projektno izkušnjo predstavlja. Nato udeleženci svojo razlago delijo v obliki videa ali glasovnega sporočila. Pesmi se zberejo v skupni seznam predvajanja skupine. Sledi lahko kratko sinhrono srečanje, namenjeno praznovanju in skupni razpravi o seznamu predvajanja.

Dodatni komentarji:

Če ni mogoče predvajati celotnih pesmi, zadostujejo kratki odlomki, dolgi od 30 do 60 sekund. Facilitatorji naj poskrbijo, da je izbrana platforma za skupni seznam predvajanja dostopna vsem udeležencem v obeh državah. Upoštevati je treba, da vse pretočne storitve niso na voljo povsod. Če nobena pretočna platforma ni primerna, enako dobro deluje tudi preprost skupni dokument s seznamom naslovov pesmi in izvajalcev. Ta metoda se še posebej dobro obnese kot zaključni ritual, ki projektu daje topel zaključek, ki si ga bodo udeleženci zapomnili. Ker obe skupini delita svoje glasbene izbire in se nanje odzivata, lahko srečanje postane zelo dinamično.

Osebne opombe:

Metoda:

Časovnica

Povezava s projektno idejo:

Časovnica podpira spletno sodelovanje in izboljšuje digitalno pismenost, saj partnerskim skupinam iz različnih držav pomaga usklajevati delo, določiti konkretne trenutke za srečanja in ohranjati obveščenost obeh skupin skozi celoten projekt.

Namen:

Vsak projekt potrebuje časovnico, ki zagotavlja večjo preglednost. V okviru DCYDE! to pomeni, da se časovnica oblikuje skupaj s partnersko skupino, kar je že samo po sebi dejanje sodelovanja.

Skupna časovnica pomaga določiti konkretne trenutke za sinhrona srečanja, načrtovati asinhrono faze sodelovanja med njimi ter zagotavlja, da imata obe skupini občutek soudeleženosti in odgovornosti za potek projekta.

Izbira orodja, analognega ali digitalnega, je odvisna od tehničnih možnosti obeh partnerskih skupin.

Osebne opombe:

Trajanje:
30 do 60 minut za začetno pripravo; sprotno spremljanje skozi celoten projekt

Materiali in orodja:
Brez povezave / v živo: flipchart in markerji
Spletno: tabla z nalogami ali bela tabla na platformi Collaboratorum, skupni dokument ali Tiki Toki

Velikost skupine:
poljubna velikost; dobro deluje v manjših skupinah

Oblika:
☒ spletno ☒ brez povezave / v živo

Ciljna skupina:
mladi, stari od 15 do 30 let; izobraževalci, facilitatorji in multiplikatorji

Primeri vprašanj za razpravo:
→ Kaj je cilj projekta?
→ Katere naloge so potrebne za doseg tega cilja?
→ Ali obstajajo zunanji roki ali datumi, ki so pomembni?
→ Kdo je odgovoren za katere naloge?
→ Kdo skrbi za spremljanje časovnice in dosežkov?
→ Kako ste se usklajevali, ko sta imeli skupini različne ideje glede časovnice?
→ Ali so se med skupinama pokazale razlike v tem, kako določata prednostne naloge?

Čas izvedbe:
☒ začetek

Kako jo uporabiti:

Korak 1: Pred začetkom se s partnersko skupino dogovorite, katero orodje boste uporabili – analogno ali digitalno – glede na tehnične možnosti obeh skupin. Pri analognem pristopu uporabite flipchart in nanj narišite časovnico. Pri digitalnem pristopu lahko uporabite orodja, kot so Tiki Toki, Excalidraw ali tabla z nalogami na platformi Collaboratorum.

Korak 2: Na prvem sinhronem srečanju s partnersko skupino skupaj zberite vse naloge ter se dogovorite o rokih in mejnikih. Zapišite jih v skupni dokument ali neposredno v izbrano orodje.

Namig: Časovnico lahko obe skupini najprej pripravita tudi asinhrono in neodvisno druga od druge, nato pa jo na sinhronem srečanju skupaj pregledata, uskladita in potrdita.

Korak 3: Naloge in mejnike skupaj vnesite v časovnico ter poskrbite, da imata obe skupini enakovreden prispevek in občutek soudeleženosti. Med tem procesom se pogosto pokaže, da je treba upoštevati še dodatne naloge. Dodajte jih skupaj.

Korak 4: Po možnosti se ob vsakem sinhronem srečanju dogovorite, kako in kdaj boste spremljali časovnico ter jo po potrebi skupaj prilagodili.

Dodatni komentarji:
Časovnico je treba že od začetka deliti z obema partnerskima skupinama, da se zagotovi enakovredno sodelovanje pri načrtovanju. Ob vsakem sinhronem srečanju jo je mogoče ponovno pregledati in po potrebi prilagoditi.

Smernice za izvedbo:
Brez povezave / v živo: Med srečanjem v živo narišite časovnico na flipchart. Rezultat fotografirajte in ga delite s partnersko skupino.

Spletno (sinhrono): Obe partnerski skupini se srečata prek spleta in skupaj oblikujeta časovnico. Uporabite skupno digitalno orodje, kot je Excalidraw ali tabla z nalogami na platformi Collaboratorum, ki ga lahko obe skupini urejata hkrati.

Spletno (asinhrono): Vsaka skupina svoj del pripravi samostojno in ga deli prek table z nalogami na platformi Collaboratorum ali podobnega orodja. Nato sledi sinhrono srečanje, na katerem se razpravlja o končni različici in se jo skupaj potrdi.

Pot do projektnih idej

Trajanje:

90 minut za celotno sinhrono srečanje; dodaten čas, če se koraki od 1 do 3 pripravijo asinhrono

Materiali in orodja:

Brez povezave / v živo: flipchart, samolepilni listki, pisala
Spletno: skupna digitalna bela tabla, videokonferenca s funkcijo ločenih spletnih sob

Velikost skupine:

najmanj 10 udeležencev

Oblika:

☒ spletno ☒ brez povezave / v živo

Ciljna skupina:

mladi, stari od 15 do 30 let; izobraževalci in facilitatorji

Primeri vprašanj za razpravo:

→ Kako zadovoljni ste z idejo, na kateri bo delala vaša skupina? Zakaj?
→ Kaj vam je pomagalo pri odločitvi za problem ali rešitev?
→ Kaj vas kot skupino zanima oziroma česa se veselite v nadaljevanju?
→ Ali so vas katere ideje partnerske skupine presenetile ali pa jih prej niste upoštevali?
→ Kakšen občutek je bil oblikovati skupino z ljudmi iz partnerske skupine?

Čas izvedbe:

☒ glavni del

Povezava s projektno idejo:

Ta metoda neposredno uteleša temeljna načela projekta DCYDE!. Spodbuja sodelovanje, ustvarjalnost in komunikacijo, saj udeležence povezuje okoli skupnih interesov in problemov. Z globalnim državljskim izobraževanjem se povezuje tako, da globalne izzive, povezane s cilji trajnostnega razvoja, pretvarja v konkretne projektne ideje, ki so lokalno zakoreninjene in globalno povezane.

Zavzemanje različnih perspektiv se izvaja skozi celoten proces: udeleženci so povabljeni, da probleme in rešitve obravnavajo z različnih zornih kotov in iz različnih življenjskih resničnosti.

Namen:

Ta metoda udeležence vodi od širših tem do konkretnih projektnih idej skozi jasen in strukturiran proces. Skupine se oblikujejo na podlagi skupnih interesov, kar spodbuja soustvarjanje in skupno odgovornost. S sodelovalnim opredeljevanjem problemov in razvijanjem rešitev udeleženci začnejo sebe doživljati kot aktivne soustvarjalce družbe. Ta metoda lahko vzpostavi most med filozofskimi temelji projekta DCYDE! in konkretnim delom hibridnih živih laboratorijev.

Kako jo uporabiti:

Priprava za facilitatorje - Ustvarite skupno belo tablo s petimi jasno označenimi razdelki:
→ Tematska področja
→ Potrebe in problemi
→ Možne rešitve
→ Prednostne rešitve
→ Oblikovanje skupin

Vnaprej se uskladite s facilitatorjem partnerske skupine, da zagotovite, da obe skupini uporabljata isto orodje in razumeta strukturo. Neobvezno: za večjo preglednost dodajte barvno označevanje ali emojije.

Uvod (5 do 10 minut):

Pojasnite cilj in predstavite pregled petih korakov, da bodo udeleženci vedeli, kam jih proces vodi.

Korak 1 - Prepoznavanje tematskih področij (10 minut):

Udeleženci zbirajo ideje o vprašanih, povezanih s cilji trajnostnega razvoja in njihovimi lastnimi življenjskimi resničnostmi. Nekatera tematska področja pripravite vnaprej, udeležence pa prosite, naj dodaja tudi svoja.

Korak 2 - Prepoznavanje potreb in problemov (10 do 15 minut):

Manjše skupine v ločenih spletnih sobah ali v posebej določenih razdelkih skupne bele table opredelijo konkretne probleme znotraj izbranih tem.

Korak 3 - Iskanje rešitev (15 minut):

Udeleženci zbirajo ideje za možne rešitve. Spodbudite ustvarjalno in raznoliko razmišljanje – rešitve so lahko lokalne, digitalne, umetniške ali aktivistične.

***Primer:** Če se ukvarjate z globalnimi dobavnimi verigami in ozaveščanjem javnosti, so možne rešitve lahko: usposabljanje za novinarje, filmski večer ali digitalni ogled pravičnotrgovinske zadruga, ki ga skupaj organizirata obe partnerski skupini.*

Korak 4 - Izbira rešitve (10 minut):

Vsak udeleženec individualno pregleda rešitve in izbere eno ali dve, ki bi ju želel nadalje razvijati, glede na svoj interes in motivacijo.

Korak 5 - Iskanje skupine (10 do 15 minut):

Udeleženci iz obeh partnerskih skupin na skupno belo tablo napišejo svoje ime in izbrano idejo. Facilitator usmerja oblikovanje skupin tako, da izbere eno idejo in vpraša, kdo iz katere koli skupine bi se ji želel pridružiti. Kjer je mogoče, naj skupine vključujejo udeležence iz obeh partnerskih skupin. To je trenutek, ko se sodelovanje začne. Ko so skupine oblikovane, se udeleženci premaknejo v ločene spletne sobe, ki združujejo člane iz obeh skupin, da lahko svoje ideje podrobneje razpravljajo. Na tej stopnji je še vedno mogoče zamenjati skupino ali dodatno izoblikovati ideje – spodbuja se fleksibilnost in samoorganizacija.

***Namig:** Korake od 1 do 3 je mogoče pripraviti asinhrono pred srečanjem. Sinhrono srečanje se nato osredotoči na koraka 4 in 5 – izbiro rešitev in oblikovanje skupin – ki imata največ koristi od interakcije v živo.*

Nadaljnji koraki - Skupaj s partnersko skupino opredelite konkreten in izvedljiv cilj; razjasnite vloge in načine komunikacije; začnite oblikovati skupno projektno časovnico.

Osebne opombe:

Dodatni komentarji:

Poskrbite za dovolj jasno vizualno strukturo na skupni tabli, da se izognete zmedi. Dovolite fleksibilnost: nekatere skupine lahko skozi korake napredujejo hitreje ali počasneje. Če je skupina velika, razmislite o tem, da bi korake od 1 do 3 izvedli vzporedno v obeh partnerskih skupinah, rezultate pa nato združili v skupnem plenarnem delu pri korakih 4 in 5.

Za sinhrono srečanja:

Začnite s kratkim tehničnim preverjanjem, da zagotovite, da imajo vsi udeleženci dostop do skupne bele table. Breakout sobe določite vnaprej in jasno sporočite, kako se udeleženci premikajo med posameznimi koraki. Uporabite viden časovnik, ki označuje prehode med koraki. Po vsakem delu v breakout sobah skupino vrnite v glavno sobo na kratek plenarni pogovor, preden nadaljujete z naslednjim korakom.

Smernice za izvedbo:

Brez povezave / v živo:

Uporabite velik flipchart, razdeljen na pet razdelkov. Udeleženci uporabljajo samolepilne listke. Oblikovanje skupin poteka fizično. Rezultate fotografirajte in jih delite s partnersko skupino prek platforme Collaboratorum ali bele table.

Spletno (sinhrono):

Obe partnerski skupini hkrati delata na isti skupni beli tabli. Pri korakih 2 in 3 uporabite ločene spletne sobe, pri čemer po možnosti pomešajte udeležence iz obeh skupin. Facilitator se premika med sobami in nudi podporo.

Spletno (delno asinhrono):

Koraki od 1 do 3 se pred sinhronim srečanjem izvedejo asinhrono na skupni beli tabli, sinhrono srečanje pa se nato osredotoči na koraka 4 in 5.

Vprašanja, povezovanje, refleksija

(Videokonferenca)

Trajanje:
skupaj najmanj 3 ure; približno 30 minut za samo konferenco v živo; dodaten čas za asinhrono pripravo in nadaljnje delo

Materiali in orodja:
Brez povezave / v živo: moderacijske kartice in pisala
Spletno: prenosni računalnik, tablice, mikrofoni, spletna kamera, projektor, zvočniki; spletno konferenčno orodje z ločenimi spletnimi sobami; beležka, tabla z nalogami ali bela tabla na platformi Collaboratorum za asinhrono oblikovanje vprašanj

Velikost skupine:
15 do 25 udeležencev na skupino

Oblika:
☒ spletno

Ciljna skupina:
mladi, stari od 15 do 30 let; izobraževalci, facilitatorji in multiplikatorji

Primeri vprašanj za razpravo:
→ Kaj vas je med izmenjavo presenetilo?
→ Kaj je bilo drugače, kot ste pričakovali?
→ Kakšen vtis je na vas naredila partnerska skupina – in kakšen vtis mislite, da smo mi naredili nanje?
→ Katere povezave lahko najdete med tem, kar ste slišali, in svojim lastnim življenjem?
→ Kaj bi naslednjič naredili drugače?

Čas izvedbe:
☒ glavni del

Povezava s projektno idejo:

Ta metoda ustvarja dejanski trenutek hibridne, čezmejne izmenjave med partnerskima skupinama. V strukturiranem dialogu v živo ali asinhronem dialogu med ljudmi iz različnih držav združuje vsa štiri temeljna načela projekta DCYDE!: zavzemanje različnih perspektiv, globalnost, spletno komunikacijo in sodelovanje.

Namen:

Smiselna spletna izmenjava se ne zgodi sama od sebe. Zahteva skrbno pripravo, jasno strukturo in nadaljnje delo, ki pomaga osmisliti to, kar je bilo deljeno. Ta metoda facilitatorje vodi skozi vse tri faze – pred izmenjavo, med njo in po njej – da izmenjava postane učenje na enakovredni ravni, ne pa zgolj površinsko srečanje.

Kako jo uporabiti:

Faza 1 - Pred:
Iskanje vprašanj in priprava dialoga
Korak 1 - Oblikovanje tematskih skupin (10 minut):
Udeležence razdelite v manjše tematske skupine. Kjer je mogoče, uporabite barvno označene kartice ali kartice s simboli, s katerimi udeležence razporedite v skupine. Vsaka skupina oblikuje vprašanja, povezana s svojo temo, s čimer se zagotovi večja raznolikost vprašanj in tudi tišjim udeležencem omogoči prostor za prispevek. Tematska področja naj bodo povezana s cilji trajnostnega razvoja in z življenjskimi resničnostmi obeh partnerskih skupin ter naj raziskujejo, kako se globalni izzivi različno kažejo v različnih lokalnih kontekstih. O temah se je treba s partnersko skupino dogovoriti vnaprej.

Korak 2 - Oblikovanje vprašanj (10 do 15 minut):
Vsaka manjša skupina ima 10 do 15 minut časa za oblikovanje svojih vprašanj. Cilj izmenjave mora biti jasno predstavljen že na začetku. Idealno je, da udeleženci po dialogu ustvarijo oprijemljiv rezultat, na primer plakat, miselni vzorec ali skupni digitalni dokument. To ohranja zagon in spodbuja povezanost skupine.

***Pomembno:** Pri srečanjih z velikimi skupinami ali omejenim številom naprav je struktura dela v manjših skupinah ključnega pomena. Zagotavlja, da lahko vsi udeleženci smiselno prispevajo, ne da bi vsak potreboval svojo napravo.*

Faza 2 - Med izmenjavo: Sam dialog

Korak 3 - Predstavitev in uvod (10 minut):
Partnerski skupini začneta s kratko predstavitvijo. Vnaprej se dogovorite, katera skupina začne in kako bo predstavitev potekala. Prostor za vprašanja, na primer vidna zbirka vnaprej pripravljenih vprašanj, udeležencem omogoča, da se med izmenjavo vračajo k svojim vprašanjem.

Step 4 Korak 4 - Dialog (20 minut):
Facilitatorji prevzamejo moderatorsko vlogo: dialog podpirajo vsebinsko, organizacijsko, tehnično in socialno. Vendar pogovora ne vodijo ali usmerjajo. Govorijo udeleženci ...

Pomembne praktične opombe:
Vedno uporabite mikrofoni. Tudi če ne izboljša vedno kakovosti zvoka, usmerja pozornost in jasno pokaže, kdo govori. Izmenjave v živo niso nikoli popolnoma sinhrono, zato udeležence pripravite na morebitne premore zaradi tehničnih razlogov. Pri izmenjavah v tujem jeziku vprašanja pred začetkom skupaj pregledajte v plenarnem delu, da udeleženci pridobijo samozavest in se izognete podvajanju vprašanj. Vedno imejte pripravljen načrt B: s partnersko skupino se vnaprej dogovorite za rezervno obliko izvedbe, na primer besedilni klepet ali video sporočila.

Faza 3 - Po izmenjavi: Kontekstualizacija in refleksija
Korak 5 - Kontekstualizacija:
Dialog ne sme ostati sam zase. Po izmenjavi je treba razjasniti odprta vprašanja in morebitne nesporazume. Izmenjane informacije je treba umestiti v kontekst, da se izognemo utrjevanju obstoječih stereotipov ali ustvarjanju novih.

Korak 6 - Refleksija v manjših skupinah (15 minut):
Udeleženci se vrnejo v svoje tematske skupine, kjer povzamejo odgovore, ki so jih prejeli, in razmislijo o tem, kaj so se naučili.

Korak 7 - Plenarni del (15 minut):
Ključni rezultati in refleksije se delijo v plenarnem delu. Skupina razpravlja o tem, kaj jih je presenetilo, katere povezave lahko vzpostavijo s svojim življenjem in kaj bi naslednjič naredili drugače.

***Namig:** Koraka 1 in 2 je mogoče pripraviti asinhrono pred srečanjem: udeleženci svoja vprašanja oblikujejo ob času, ki jim ustreza, na skupni beležki na platformi Collaboratorum. Sinhrono srečanje se nato osredotoči na izmenjavo v živo in refleksijo.*

Dodatni komentarji:
Tehnična priprava je ključnega pomena in se mora začeti dovolj zgodaj. Pred dejanskim srečanjem je treba s partnersko skupino organizirati testne klice. Varstvo podatkov je treba z udeleženci obravnavati vnaprej: polnih imen in osebnih kontaktnih podatkov udeležencev se ne sme deliti. Razmišljajte širše od dialoga: to metodo uporabite kot osnovo za skupna kuharska srečanja, plesne delavnice ali druge skupne dejavnosti.

Smernice za izvedbo:
Obe skupini delata lokalno v svojem okolju, nato pa se digitalno povežeta za izmenjavo v živo. Zato so stabilna internetna povezava ter dobra kakovost zvoka in slike na obeh straneh ključnega pomena.
Sinhroni trenutki:
Obe skupini se pridružita istemu spletnemu konferenčnemu srečanju pri koraku 3 (predstavitev in uvod), koraku 4 (sam dialog) ter korakih 6 in 7 (refleksija v manjših skupinah in plenarni del). Vsaka skupina ima svojega facilitatorja. Za delo v manjših skupinah pri korakih 1, 2 in 6 uporabite ločene spletne sobe.
Asinhroni trenutki:
Koraka 1 in 2 je mogoče pripraviti asinhrono pred srečanjem v živo. Udeleženci lahko svoja vprašanja razvijejo na skupni beležki ali beli tabli ob času, ki jim ustreza. Koraki od 5 do 7 lahko delno potekajo tudi asinhrono prek pisnih komentarjev na skupni tabli z nalogami ali beli tabli, nato pa sledi kratko sinhrono srečanje za refleksijo.

Prebujanje
ustvarjalnosti

Metoda:

Sodelujmo na stripovski način!

Trajanje:
približno 6 ur skupaj, razporejenih
v tri srečanja po približno 2 uri

Materiali in orodja:
Brez povezave / v živo: papir in
risalni materiali za prispevke brez
povezave; kamera ali pametni
telefon za fotografiranje fizičnih
risb za hibridna okolja
Spletno: skupna bela tabla;
sodelovalna beležka na platformi
Collaboratorum za pisanje
scenarija; orodje za
videokonference s funkcijo bele
table

Velikost skupine:
15 do 20 udeležencev

Oblika:
☒ spletno ☒ brez povezave / v
živo

Ciljna skupina:
mladi, stari od 15 do 30 let;
izobraževalci in facilitatorji

Primeri vprašanj za razpravo:
→ Kako ste doživeli skupno delo
pri oblikovanju enega sporočila?
→ Ali so bili med sodelovanjem
trenutki, ko ste morali sklepati
kompromise? Kako ste se s tem
soočili?
→ Ali se je sporočilo, ki ste ga
imeli prvotno v mislih, skozi
interakcijo z drugimi spremenilo?
→ V čem se razlikuje delo na
papirju od dela na digitalni tabli?
→ Kaj boste odnesli s seboj iz te
izkušnje?
→ Kako je strip odražal
perspektive obeh skupin?

Čas izvedbe:
☒ glavni del

Povezava s projektno idejo:

Stripi so močan medij za transkulturno komunikacijo:
združujejo besedilo in slike na način, ki presega jezikovne
ovire ter spodbuja ustvarjalno in vizualno razmišljanje.
Sodelovalno ustvarjanje stripa od udeležencev zahteva
usklajevanje idej, delitev nalog in jasno komunikacijo prek
kulturnih in jezikovnih kontekstov.

Zato se ta metoda odlično ujema s temeljnimi kompetencami
projekta DCYDE!: sodelovanjem, ustvarjalnostjo in
komunikacijo. Z različnimi liki in oblikami dialoga lahko
udeleženci kompleksne teme raziskujejo na dostopen in igriv
način.

Namen:

Stripi spodbujajo ustvarjalnost in udeležence vabijo k
vizualnemu razmišljanju o svojih idejah. Besedila je malo,
zato mora skupina dobro premisliti, kako svoje sporočilo
izraziti z malo besedami ali celo povsem brez besed. Zaradi
tega je ta medij posebej vključujoč za skupine z različnimi
ravnmi jezikovnega znanja.

Sodelovalno ustvarjanje stripa zahteva tudi timsko delo: vsak
del zgodbe je odvisen od drugih, kar spodbuja skupno
odgovornost in občutek skupnega dosežka.

Kako jo uporabiti:

Priprava za facilitatorje:
Vnaprej se uskladite s facilitatorjem partnerske skupine glede
teme, formata, orodij in načrta srečanj. Pripravite skupno belo
tablo in sodelovalno beležko na platformi Collaboratorum za
fazo pisanja scenarija. Srečanja načrtujte vnaprej in
časovnico jasno predstavite vsem udeležencem.

Predlagana struktura so tri srečanja po približno 2 uri:
→ Srečanje 1: koraki od 1 do 3: raziskovanje, deljenje in predstavitev
idej, priprava osnutka
→ Srečanje 2: koraki od 4 do 6: delitev dela, dokončanje scenarija,
ustvarjanje vizualnih elementov, z asinhronim delom vmes
→ Srečanje 3: koraka 7 in 8: sestavljanje in objava stripa

Korak 1 - Raziskovanje in navdih (30 minut):

Udeleženci raziščejo osnove stripa: stripovske okvirje, govorne oblačke,
vizualno pripovedovanje zgodb in oblikovanje likov. Pri delu v živo lahko
prinesejo svoje najljubše stripe ali jih pokažejo digitalno. Pri spletnem
delu objavijo slike na beli tabli in dodajo komentarje, v katerih pojasnijo,
kaj jim je všeč. Ta korak je mogoče pripraviti asinhrono pred prvim
sinhronim srečanjem.

Korak 2 - Deljenje najljubših primerov in predstavitev idej (30 minut):

Udeleženci skupini predstavijo elemente iz svojih najljubših stripov, kar
odpre pogovor o različnih vizualnih slogih in pripovednih tradicijah v
različnih kulturah. Nato predstavijo ideje o temi, ki jo želijo izraziti v svojem
stripu. Vse ideje se zberejo na skupni beli tabli. Upoštevajte, da zgodba ni
nujno linearna.

Korak 3 - Priprava osnutka zgodbe (30 minut):

Elementi se sodelovalno razporedijo, da se na skupni beli tabli oblikuje
osnutek zgodbe. Skupina se skupaj odloči, katere ideje bo vključila in kako
bo strukturirala pripoved.

Korak 4 - Delitev dela (15 minut):

Zgodba se razdeli na različne dele. Manjše skupine ali posamezniki iz obeh
partnerskih skupin delajo na posameznih delih z uporabo skupne beležke
na platformi Collaboratorum. Ta korak lahko poteka asinhrono, pri čemer
vsaka skupina dela ob času, ki ji ustreza, nato pa se skupini ponovno
povežeta.

Korak 5 - Dokončanje scenarija (30 minut):

Manjša pregledna skupina od 3 do 4 udeležencev, po možnosti s člani iz
obeh partnerskih skupin, pregleda vse prispevke in dokonča scenarij ter
poskrbi za doslednost in povezanost med posameznimi deli. Pregledna
skupina naj bo izbrana prostovoljno ali po dogovoru celotne skupine. To je
sinhroni korak, ki poveže obe partnerski skupini.

Korak 6 - Ustvarjanje vizualnih elementov (60 do 90 minut):

Vizualni elementi se razdelijo med različne udeležence glede na njihove
interese in spretnosti. Udeleženci, ki ne želijo risati, lahko prispevajo na
druge načine: z ustvarjanjem digitalnih kolažev, iskanjem in urejanjem
fotografij ali oblikovanjem postavitve. Ta korak lahko poteka asinhrono.
Udeleženci svoje prispevke ustvarijo ob času, ki jim ustreza, in jih naložijo
na skupno belo tablo.

Korak 7 - Sestavljanje stripa (30 minut):

Vizualni elementi se na skupni beli tabli razporedijo v pravilno zaporedje.
Obe skupini na sinhronem srečanju skupaj pregledata sestavljeni strip in
opravita zadnje prilagoditve.

Korak 8 - Objava in praznovanje:

Obe skupini se srečata, da skupaj pregledata dokončani strip in praznujeta
svoje delo. Pred srečanjem se facilitatorji obeh skupin dogovorijo, kako in
kje bo strip deljen – možnosti vključujejo platformo Collaboratorum,
družbena omrežja, digitalno galerijo ali šolski oziroma skupnostni dogodek.
Sama objava je lahko kratko sinhrono praznovanje, na katerem obe skupini
skupaj predstavita svoje delo.

Dodatni komentarji:

Upoštevajte, da zgodba ni nujno
linearna. Strip ima lahko katero
koli obliko: abstraktno, poetično,
dokumentarno ali fiktivno.
Udeležence spodbudite k
eksperimentiranju z različnimi
vizualnimi slogi in jih opomnite,
naj se ne obremenjujejo z
umetniško popolnostjo.
Proces skupnega ustvarjanja je
pomembnejši od končnega
rezultata.

Smernice za izvedbo:

Brez povezave / v živo:
Udeleženci rišejo na papir in
uporabljajo fizične materiale.
Strani se fotografirajo in sestavijo
digitalno ali fizično. Ta način se
najbolje obnese v fazi ustvarjanja
vizualnih elementov.

Spletno (sinhrono):

Obe partnerski skupini hkrati
uporabljata skupno belo tablo
za sodelovalno načrtovanje in
sestavljanje. Za delo v
manjših skupinah pri korakih 4
in 5 se lahko uporabijo ločene
spletne sobe.

Spletno (asinhrono):

Koraki 1, 4 in 6 se lahko izvedejo
asinhrono: obe skupini prispevata
na skupno tablo ob času, ki jima
ustreza. Koraki 2, 3, 5, 7 in 8 pa
obe skupini povežejo sinhrono.

Osebnostne opombe:

Besedna veriga

Trajanje:
Različica 1 - Krožna zgodba:
približno 45 do 60 minut
**Različica 2 - Sodelovalna
pesem:** približno 60 do 90 minut
Obe različici skupaj: približno 2
uri ali več

Materiali in orodja:
Brez povezave / v živo: flipchart
ali papir, pisala; pripovedne
kocke ali kartice z iztočnicami
kot neobvezni ustvarjalni
pripomočki
Spletno: skupna beležka na
platformi Collaboratorum za
spletna in hibridna okolja;
orodje za videokonference za
pesniški slam pri spletni izvedbi

Velikost skupine:
10 do 20 udeležencev

Oblika:
☒ spletno ☒ brez povezave / v
živo

Ciljna skupina:
mladi, stari od 15 do 30 let;
izobraževalci in facilitatorji

Primeri vprašanj za razpravo:
→ Ali menite, da skupna
zgodba ali pesem predstavlja
vaše ideje?
→ Ali ste se med
pripovedovanjem zgodb naučili
kaj novega?
→ Ali so vas kateri prispevki
partnerske skupine presenetili
ali zgodbo usmerili v
nepričakovano smer?
→ Kaj zgodba ali pesem
razkriva o tem, kako skupina
razmišlja in povezuje ideje?

Čas izvedbe:
☒ začetek ☒ glavni del

Povezava s projektno idejo:

Pripovedovanje zgodb omogoča posreden dialog: udeleženci
lahko predstavijo ideje, ne da bi jih morali nujno predstaviti
kot osebne. Skupna literarna dela vključujejo vse štiri
temeljne kompetence projekta DCYDE!: so ustvarjalna in
sodelovalna, komunikacija mora biti jasna, kritično
razmišljanje pa je prisotno skozi celoten proces.

V transkulturnem okolju je pripovedovanje zgodb še posebej
močno: način, kako skupina skupaj gradi zgodbo, razkriva,
kako razmišlja, ne le kaj razmišlja.

Namen:

Pripovedovanje zgodb je močno orodje za vzpostavljanje
povezav in izražanje idej prek jezikovnih in kulturnih ovir.
Ko rezultati nastajajo hitro in sodelovalno, je proces
zabaven in spodbuden.

Skozi ustvarjalne umetnosti udeleženci pokažejo, kako
razmišljajo – ali strukturirano ali bolj raznoliko in
nepredvidljivo, ali vidijo povezave med različnimi temami
ali pa sledijo nepričakovanim smerem. Zaradi tega metoda
deluje tako kot dejavnost za prebijanje ledu kot tudi kot
poglobljena ustvarjalna dejavnost.

Kako jo uporabiti:

Ta metoda ponuja dve različici, ki ju je mogoče uporabiti
samostojno ali v kombinaciji.

Različica 1 - Zgodba v krogu

Korak 1: Če je mogoče, se skupaj s partnersko skupino dogovorite za
temo, povezano s projektom ali cilji trajnostnega razvoja. Vsak udeleženec
ima določen obseg prispevka, na primer 7 besed ali en cel stavek, ki ga
doda k zgodbi.

Korak 2: Udeleženci iz obeh skupin se izmenjujejo pri nadaljevanju
zgodbe. Vsak prispevek se navezuje na prejšnjega. Udeleženci lahko
uvajajo nove podteme in nepričakovane zaplete, kar je zaželeno.

Korak 3: Če zmanjka idej, lahko za spodbudo novih smeri uporabite
pripovedne kocke, kartice ali druge ustvarjalne iztočnice.

Korak 4: Zgodba se konča bodisi pri vnaprej določeni omejitvi, na primer
po 13 krogih, bodisi takrat, ko obe skupini začutita, da je zgodba naravno
zaključena.

Različica 2 - Skupinska pesem

Korak 1: Predstavite različne pesniške sloge. Udeleženci lahko sloge
raziščejo samostojno ali jih raziskujejo skupaj s partnersko skupino.

Korak 2: Vsak udeleženec napiše svojo pesem na izbrano temo.

Korak 3 - Pesniški slam: Udeleženci predstavijo svoje pesmi. Pri delu v
živo to poteka neposredno v prostoru. Pri spletni izvedbi udeleženci svojo
pesem preberejo pred kamero. Pri hibridni izvedbi udeleženci v živo
berejo v prostoru, spletni udeleženci pa svojo pesem delijo prek video
sporočila na platformi Collaboratorum, ki se nato predvaja celotni skupini
med sinhronim srečanjem.

Korak 4: Vsak udeleženec izbere eno vrstico iz svoje pesmi. Vrstice iz
obeh skupin se zberejo in zapišejo v skupno beležko.

Korak 5: Obe skupini vrstice skupaj premešata in prerazporedita ter
podajata predloge, dokler niso vsi zadovoljni s končno skupinsko pesmijo.
Ta korak najbolje deluje sinhrono, saj zahteva sprotno usklajevanje in
sprejemanje odločitev.

***Namig:** Obe različici se lahko izvedeta asinhrono:
udeleženci svoj stavek ali vrstico dodajo v skupno beležko
na platformi Collaboratorum ob času, ki jim ustreza, nato
pa se obe skupini srečata na sinhronem srečanju, da
rezultat dokončata in ga skupaj proslavita.*

Osebne opombe:

Dodatni komentarji:

V vseh oblikah izvedbe je treba
zgodbo ali pesem posneti in
prepisati, razen če je že zapisana.
Funkcija časovnega prikaza na
skupni beležki platforme
Collaboratorum omogoča
ustvarjanje videoposnetka, ki
prikazuje, kako je zgodba ali
pesem nastajala – zabaven
rezultat, ki ga lahko delite s
partnersko skupino ali javno
predstavite.
Končano zgodbo ali pesem lahko
delite tudi kot videoposnetek, v
katerem udeleženci berejo svoje
prispevke, kot posnetek zaslona
procesa ustvarjanja ali kot
oblikovano različico na beli tabli
platforme Collaboratorum.

Smernice za izvedbo:

Brez povezave / v živo:
Udeleženci prispevajo ustno ali
pisno na skupnem flipchartu
oziroma papirju. Zgodbo ali
pesem posname in prepiše
facilitator.

Spletno (sinhrono):
Uporabite skupno beležko na
platformi Collaboratorum, kamor
udeleženci iz obeh skupin v
realnem času vpisujejo svoje
prispevke.

Spletno (asinhrono):
Obe skupini prispevata v skupno
beležko na platformi
Collaboratorum ob času, ki jima
ustreza. Prispevke skupine, ki
dela v živo, lahko po potrebi
vnese določen udeleženec.

Metoda:

Delavnica življenjskega zemljevida

Trajanje:

30 do 60 minut za fazo ustvarjanja; dodaten čas je potreben za deljenje in razpravo

Materiali in orodja:

Brez povezave / v živo: barvice in papir formata A3, kamera ali pametni telefon za fotografiranje zemljevidov

Spletno: sodelovalna bela tabla na platformi Collaboratorum za spletna okolja; oblačni prostor na platformi Collaboratorum za nalaganje in asinhrono deljenje zemljevidov

Velikost skupine:

do 30 udeležencev

Oblika:

☒ spletno ☒ brez povezave / v živo

Ciljna skupina:

mladi, stari od 15 do 30 let; izobraževalci in facilitatorji

Primeri vprašanj za razpravo:

→ Kateri del vašega zemljevida vas najbolj predstavlja in zakaj?
→ Ali so bile med vašim zemljevidom in zemljevidi partnerske skupine kakšne podobnosti, ki so vas presenetile?
→ Kaj nam način, kako rišemo oziroma oblikujemo svoje življenjske zemljevide, pove o naših kulturnih ozadjih?
→ Katere ponavljajoče se teme ste opazili v skupini?
→ Kako se je vaš zemljevid spremenil od začetka do konca projekta?

Čas izvedbe:

☒ začetek ☒ konec

Povezava s projektno idejo:

This Ta metoda se neposredno povezuje s temeljnimi kompetencami projekta DCYDE!. Kritično mišljenje se razvija z analiziranjem življenjskih dogodkov, prepoznavanjem vzrokov in posledic ter izluščanjem naučenih lekcij.

Komunikacija se krepi skozi pripovedovanje zgodb, izražanje čustev in sposobnost deljenja osebnih pripovedi prek kulturnih kontekstov. Ustvarjalnost se spodbuja z vizualnimi zemljevidi, ki omogočajo individualno izražanje.

Digitalna razsežnost pa udeležencem pomaga razumeti, kako se pripovedi oblikujejo in delijo v digitalnih medijih.

Namen:

Ta metoda udeležencem pomaga osmisлити lastne izkušnje tako, da osebne zgodbe spremeni v učne vire. Ustvarja varen prostor za deljenje, ki spodbuja empatijo, aktivno poslušanje in povezanost skupine, hkrati pa zmanjšuje presojanje in spodbuja odprtost.

Vizualna pripoved krepi učenje, saj povezuje preteklost, sedanjost in prihodnost ter podpira motivacijo in samozavedanje. V transkulturnem projektu, kot je DCYDE!, je ta metoda še posebej močna: deljenje življenjskih zemljevidov prek meja pokaže tako to, kar nam je skupno, kot tudi to, kako različno smo doživljali svet.

Kako jo uporabiti:

Priprava za facilitatorje:

Pred srečanjem razmislite, kako ustvariti varno in odprto vzdušje. Udeležence na začetku opomnite, da jim ni treba deliti ničesar, česar ne želijo, ter da so vsi zemljevidi in vse zgodbe enako veljavni.

Pri večjih skupinah načrtujte manjše kroge za deljenje, po 3 do 4 osebe, namesto plenarnega dela. Tako ima vsak dovolj časa, hkrati pa se ustvari bolj zaupno vzdušje.

Vnaprej se uskladite s facilitatorjem partnerske skupine glede oblike in časovnega poteka srečanja za deljenje.

Osebne opombe:

Korak 1: Predstavite koncept življenjskega zemljevida. Pojasnite, da ni pravilnega ali napačnega formata – zemljevidi so lahko linearni, krožni ali povsem ustvarjalni. Cilj je vizualno predstaviti ključne dogodke, prelomnice, izzive in spoznanja, pridobljena skozi izkušnje.

Korak 2: Udeležencem dajte čas, da individualno ustvarijo svoj življenjski zemljevid. V tej fazi se facilitator premika po prostoru, pri spletni izvedbi pa preverja počutje prek klepeta, tiho spodbuja udeležence in tistim, ki ne vedo, kako začeti, zastavlja usmerjevalna vprašanja:

→ Kateri je bil pomemben izziv, s katerim ste se soočili, in kaj vas je naučil?

→ Ali je obstajala prelomnica, ki je spremenila potek vaše poti?

→ Kateri del vašega zemljevida najbolje predstavlja to, kdo ste danes?

Udeležencem namenite 20 do 30 minut za ustvarjanje življenjskega zemljevida.

Korak 3 (sinhrono): Udeleženci svoje življenjske zemljevide delijo znotraj svoje skupine. Pri večjih skupinah uporabite manjše kroge za deljenje, po 3 do 4 osebe. Vsaka oseba ima 3 do 5 minut, da drugim predstavi svoj zemljevid. Poudarek je na poslušanju, ne na ocenjevanju.

Korak 4 (sinhrono): Obe partnerski skupini se srečata prek spleta, da delita in razpravljata o svojih zemljevidih. Udeleženci pred srečanjem svoje zemljevide naložijo na platformo Collaboratorum. Med srečanjem v živo svoj zemljevid predstavijo z deljenjem zaslona ali tako, da ga pokažejo kameri. Kjer je mogoče, v ločenih spletnih sobah povežite po enega udeleženca iz vsake skupine. Facilitator se o parih vnaprej uskladi s facilitatorjem partnerske skupine. Nato obe skupini skupaj reflektirata: Kaj ste opazili? Kaj vas je presenetilo? Kaj zemljevidi razkrivajo o tem, kako različno ali podobno doživljamo svet?

Korak 4 (asinhrono): Udeleženci svoj življenjski zemljevid fotografirajo ali skenirajo in ga naložijo na skupno belo tablo. Posnamejo kratek video ali glasovno sporočilo, v katerem razložijo ključne elemente svojega zemljevida. Člani partnerske skupine si posnetek ogledajo ali ga poslušajo ter pred naslednjim sinhronim srečanjem pustijo pisni ali posneti odziv.

Korak 5: Obe skupini se srečata na sinhronem srečanju, da razpravljata o zemljevidih in odzivih. Vzemite si trenutek za refleksijo o tem, kar je bilo deljeno. Kaj vam je ostalo v spominu? Kaj želite iz te izmenjave odnesti naprej?

Dodatni komentarji:

Ob koncu projekta se lahko k tej metodi ponovno vrnete kot k refleksivni zaključni dejavnosti. Udeleženci posodobijo ali dopišejo svoj prvotni življenjski zemljevid, da prikažejo ključne trenutke skupne projektne poti, s čimer zemljevid postane nekaj, kar je skupina ustvarila skupaj. Ta dvojna uporaba, na začetku in ob koncu projekta, naredi metodo Life Map Lab način, s katerim lahko projekt z isto metodo odpremo in zaključimo. Facilitatorji morajo biti občutljivi na dejstvo, da lahko življenjski zemljevidi odprejo težke ali boleče izkušnje. Če udeleženec deli nekaj posebej zahtevnega, se na to odzovite skrbno in po potrebi po srečanju z njim opravite zaseben pogovor.

Smernice za izvedbo:

Brez povezave / v živo: Pripravite papir formata A3 in barvna pisala. Udeležencem zagotovite dovolj fizičnega prostora, da se lahko razporedijo in udobno delajo. Zemljevidi se lahko pripnejo na steno in uporabijo v obliki galerijskega sprehoda. Spletno (sinhrono): Uporabite sodelovalno orodje za belo tablo, kot sta Excalidraw ali bela tabla na platformi Collaboratorum. Udeleženci svoje zemljevide ustvarijo digitalno in pri predstavitvi delijo zaslon. Druga možnost je, da rišejo na papir in zemljevid pokažejo kameri. Spletno (asinhrono): Udeleženci svoje zemljevide ustvarijo ob času, ki jim ustreza, nato pa fotografijo ali digitalno različico naložijo na platformo Collaboratorum. Dodajo kratko razlago v obliki glasovnega ali video sporočila. Člani partnerske skupine si zemljevide ogledajo asinhrono ter pustijo odzive ali vprašanja. Nato sledi sinhrono srečanje, na katerem se o zemljevidih skupaj razpravlja.

Aktivno poslušanje - umetnost zares slišati drugega

Trajanje:
30 minut za sinhrono srečanje;
dodatni čas za asinhrono različico

Materiali in orodja:
Brez povezave / v živo: delovni listi s temami ali vprašanji za razmislek; časovnik
Spletno: orodje za videokonference s funkcijo ločenih spletnih sob; oblak Collaboratorium za asinhrono glasovna ali video sporočila (MP3 in MP4)

Če potrebujete dodaten prostor v oblaku, o tem obvestite administratorje platforme Colli.

Velikost skupine:
20 do 30 udeležencev

Oblika:
☒ spletno ☒ brez povezave / v živo

Ciljna skupina:
mladi, stari od 15 do 30 let; izobraževalci in facilitatorji

Primeri vprašanj za razpravo:
→ Ali je bilo težko, da niste takoj odgovorili?
→ Kaj ste opazili glede razlike med tem, kar ste predvidevali, in tem, kar je bilo dejansko povedano?
→ Kako ste se počutili, ko vas je nekdo zares poslušal?
→ Kako bi lahko aktivno poslušanje spremenilo način dela s partnersko skupino?
→ Ali so bili trenutki, ko so kulturne razlike otežile poslušanje ali razumevanje?

Čas izvedbe:
☒ začetek

Povezava s projektno idejo:

Ta metoda se neposredno povezuje s tremi temeljnimi kompetencami projekta DCYDE!. Komunikacija se krepi z izboljševanjem sposobnosti razumevanja kompleksnih sporočil in njihovega spoštljivega posredovanja.

Sodelovanje se spodbuja z učinkovitimi interakcijami, ki temeljijo na zaupanju in spoštovanju. Kritično mišljenje pa se razvija z učenjem razlikovanja med osebno interpretacijo in dejansko vsebino sporočila, kar je ključni element zavzemanja različnih perspektiv v transkulturnih kontekstih.

Namen:

Aktivno poslušanje spremeni komunikacijo iz preproste izmenjave besed v proces medsebojnega razumevanja. Zmanjšuje nesporazume, konflikte in napačne interpretacije ter pomaga obema skupinama, da skupaj sprejemata boljše odločitve.

V transkulturnih okoljih, kjer lahko jezikovne ovire in različni komunikacijski slogi hitro privedejo do nesporazumov, je ta veščina še posebej pomembna. Naučiti se zares poslušati – preden se odzovemo – je ena najdragocenejših kompetenc, ki jih lahko udeleženci razvijejo za sodelovalno delo prek meja.

Osebne opombe:

Kako jo uporabiti:

Korak 1 - Uvod (5 minut):
Pojasnite koncept aktivnega poslušanja in njegove ključne elemente: poslušanje brez prekinjanja, parafraziranje povedanega, postavljanje pojasnjevalnih vprašanj in povzemanje razumljenega. Jasno poudarite, da cilj ni odzivanje ali razpravljanje, temveč razumevanje stališča druge osebe.

Korak 2 - Oblikovanje parov ali manjših skupin:
Udeleženci delajo v parih ali manjših skupinah do 4 oseb. Uporabite katerokoli metodo oblikovanja skupin, ki ustreza vašemu okolju – naključno razporeditev, metodo niti ali samostojno izbiro. Kjer je mogoče, povežite udeležence iz različnih kulturnih okolij, idealno po enega iz vsake partnerske skupine. Pri spletni izvedbi uporabite ločene spletne sobe.

Korak 3 - Govorjenje in poslušanje (10 minut):
Ena oseba govori o določeni temi – izkušnji, mnenju ali problemu, povezanem s projektom ali cilji trajnostnega razvoja. Ostali poslušajo brez prekinjanja. Uporabite časovnik, da jasno označite menjavanje med govorjenjem in poslušanjem.

Korak 4 - Parafraziranje in pojasnjevanje (5 minut):
Ko govorec zaključi, poslušalci parafrazirajo, kaj so razumeli, in postavijo pojasnjevalna vprašanja. Govorec nato potrdi ali popravi njihovo razumevanje.

Korak 5 - Menjava vlog:
Vloge se zamenjajo, tako da ima vsak udeleženec priložnost govoriti in poslušati.

Korak 6 - Refleksija v plenumu:
Skupina se ponovno zbere in reflektira izkušnjo. Kaj je bilo težko? Kaj je bilo presenetljivo? Kako aktivno poslušanje spremeni kakovost komunikacije?

Namig: To metodo lahko izvajate tudi asinhrono – glejte Smernice za izvedbo.

Dodatni komentarji:
Teme naj bodo po možnosti povezane s projektom ali cilji trajnostnega razvoja, vendar so enako primerne tudi osebne izkušnje in mnenja. Facilitatorji naj udeležence med celotno dejavnostjo opominjajo, da je cilj razumevanje, ne strinjanje – ta razlika je še posebej pomembna v transkulturnih okoljih.

Smernice za izvedbo:
Brez povezave / v živo:
Udeleženci delajo v parih v istem prostoru. Za jasno označevanje menjavanja med govorjenjem in poslušanjem se uporabi časovnik.
Spletno (sinhrono):
Pari delajo v ločenih spletnih sobah. Kjer je mogoče, povežite po enega udeleženca iz vsake partnerske skupine. Facilitator se premika med sobami, opazuje potek dela in nudi podporo. Časovnik se deli prek zaslona ali pa se časovne oznake sporočajo v glavni sobi.

Spletno (asinhrono):
En udeleženec posname kratko glasovno ali video sporočilo in ga deli v oblaku Collaboratorium. Partner, ki posluša, si posnetek ogleda ali ga posluša, nato pa odgovori s parafrazo in pojasnjevalnimi vprašanji v obliki pisnega ali posnetega sporočila. Nato sledi sinhrono srečanje za skupno refleksijo. Ta oblika udeležencem omogoča več časa za premislek pred odzivom, kar je še posebej dragoceno pri jezikovnih ovirah.

Metoda:

Ujemi in spremeni pogled

Trajanje:
60 do 150 minut, vključno s tehnično pripravo.

Materiali in orodja:
Brez povezave / v živo: niti ali vrvica za oblikovanje tandemov; pametni telefoni ali tablice, ena naprava na udeleženca
Spletno: prenosni računalnik in projektor za prikaz table z nalogami oziroma bele table; skupna digitalna tabla z nalogami oziroma bela tabla, dostopna prek QR-kode ali povezave; spletno konferenčno orodje za razpravo s partnersko skupino; mikrofoni in zvočniki

Velikost skupine:
10 do 20 udeležencev na skupino

Oblika:
☒ spletno ☒ brez povezave / v živo

Ciljna skupina:
mladi, stari od 15 do 30 let; izobraževalci in facilitatorji

Primeri vprašanj za razpravo:
→ Kaj vas je med to vajo presenetilo?
→ Kako moja lastna zgodovina oblikuje način, kako vidim in interpretiram stvari?
→ Zakaj podobe včasih dobijo stereotipen značaj, ko jih opazujejo drugi?
→ Kako je globalna pravičnost videti tam, kjer živite?
→ Kako bi to metodo uporabili pri svojih dejavnostih v okviru DCYDE!?
Čas izvedbe:
☒ začetek ☒ glavni del ☒ konec

Povezava s projektno idejo:

Ta metoda se neposredno povezuje s temeljnimi elementi projekta DCYDE!: zavzemanjem različnih perspektiv, aktivnim medijskim delom in dialoško komunikacijo. Udeležence uvaja v vizualno pripovedovanje in izmenjavo v tandemu, ki sta značilna za hibridne žive laboratorije, ter jih pripravlja na delo s partnerskimi skupinami prek meja.

Namen:

Fotografije, ki jih ustvarijo udeleženci sami, pokažejo, kako ima lahko ista podoba različen pomen glede na to, kdo jo opazuje in čigava perspektiva je obravnavana kot samoumevna oziroma izhodiščna.

Ta metoda zavzemanja različnih perspektiv ne predstavi le kot koncept, temveč kot konkretno izkušnjo: najprej opazovalec pove, kaj vidi, nato pa fotograf razloži svoj namen. S tem postane vidna razlika med tem, kar vidimo, in tem, kar je bilo mišljeno. Prav tu se začne zavzemanje perspektive kot neposreden trenutek srečanja.

Kako jo uporabiti:

Metoda poteka v dveh fazah: v pripravljalni fazi, v kateri udeleženci ustvarijo svoje vizualne odzive, in v fazi zavzemanja različnih perspektiv, v kateri si izmenjajo podobe ter reflektirajo podobe drug drugega.

Korak 1 - Priprava:

S facilitatorjem partnerske skupine se dogovorite o časovnem poteku, vsebini in načinu deljenja podob pred srečanjem. Vnaprej pripravite digitalno tablo z nalogami ali belo tablo, na primer Excalidraw ali belo tablo na platformi Collaboratorum, ter preverite dostop z obema skupinama. Če partnerska skupina ni vključena, se korak 5 izvede znotraj same skupine.

Korak 2 - Individualno delo / pripravljalna faza (20 minut):
Vsak udeleženec vzame pametni telefon ali tablico. Poskrbite, da je za vse udeležence na voljo dovolj naprav. Če udeleženci prinesejo svoje naprave, jih o tem vnaprej obvestite. Udeleženci se odpravijo na sprehod po izbrani lokaciji ali, v primeru slabega vremena, po stavbi – sami ali v manjših skupinah. Fotografirajo en vizualni odgovor na vsako od naslednjih vprašanj:
→ **Vprašanje 1:** »Kaj zate pomeni globalno državljanstvo? V svoji okolici poišči in fotografiraj en vizualni odgovor.«
→ **Vprašanje 2:** »Predstavljaš si, da si obiskovalec, ki ta prostor vidi prvič. Kaj bi fotografiral/-a, da bi drugim ali partnerski skupini predstavil/-a ta prostor? Posnemi natanko eno fotografijo.«
→ **Vprašanje 3:** »Kako sta trajnostnost ali globalna pravičnost videti v tvojem vsakdanjem okolju? Posnemi natanko eno fotografijo.«

Step 3 - Korak 3 - Izmenjava v tandemu / faza zavzemanja različnih perspektiv (10 minut):
Udeleženci se razdelijo v tandeme. Vsakemu tandemu namenite 5 minut na osebo. Najprej govori opazovalec, ki opiše, kaj vidi. Nato fotograf razloži, kaj je želel prikazati. Poudarek je na prvih vtisih, ne na podrobni analizi. Tandem nato na kratko razpravlja o razlikah v zaznavanju. Zatem se fotografije naložijo na skupno digitalno tablo z nalogami ali belo tablo, da so vidne vsem udeležencem in partnerski skupini.

Namig: QR-koda ali deljena povezava omogoča hiter dostop do table z nalogami oziroma bele table.

Korak 4 - Razprava v plenumu:
Skupina se zbere v živo v krogu stolov ali v glavni sobi videokonference. Fotografije so skupaj prikazane na tabli z nalogami oziroma beli tabli prek projektorja ali deljenega zaslona. Tandemi svoje fotografije predstavijo plenumu in delijo različne izkušnje, ki so jih imeli pri interpretaciji podob ter pri srečanju z različnimi perspektivami in nameni.

Korak 5 - Razprava s partnersko skupino:
Vse fotografije iz vprašanj 2 in 3 si ogledajo in o njih razpravljajo skupaj s partnersko skupino. To lahko poteka sinhrono na srečanju v živo ali asinhrono prek pisnih komentarjev neposredno na tabli z nalogami oziroma beli tabli. Razprava raziskuje, zakaj je pomembno, da svojo okolico pogledamo skozi neznane oči, in zakaj podobe pogosto dobijo stereotipen značaj šele takrat, ko jih opazujejo drugi.

Osebne opombe:

Dodatni komentarji:
Za oblikovanje tandemov uporabite metodo niti. Pri tej metodi facilitator drži šop niti s toliko konci, kolikor je udeležencev. Vsak udeleženec prime en konec niti – udeleženca, ki držita oba konca iste niti, tvorita tandem. Pri spletni izvedbi namesto tega uporabite orodje za naključno oblikovanje parov. Ta metoda dobro deluje kot energizator na začetku srečanja ali po daljšem odmoru ter je primerna tako za sinhrono kot asinhrono obliko dela.

Smernice za izvedbo:
Ta metoda je po svoji naravi hibridna. Udeleženci se vedno najprej lokalno odpravijo fotografirat svojo okolico, nato pa se digitalno povežejo s partnersko skupino, da delijo fotografije in o njih razpravljajo. Lokalni in digitalni vidik sta neločljiva dela te metode.
Sinhroni trenutki:
Po nalaganju fotografij na skupno tablo z nalogami oziroma belo tablo se obe skupini srečata v živo na spletu za izmenjavo v tandemu in razpravo v plenumu. Izmenjava v tandemu poteka v ločenih spletnih sobah, razprava v plenumu pa v glavni sobi, pri čemer je tabla z nalogami oziroma bela tabla deljena na zaslonu.
Asinhroni trenutki:
Udeleženci svoje fotografije ob času, ki jim ustreza, naložijo na skupno tablo z nalogami oziroma belo tablo. Partnerji na fotografije drug drugega pustijo pisne komentarje neposredno na tabli z nalogami oziroma beli tabli. Facilitator določi jasn rok za oddajo prispevkov. Nato sledi sinhrono srečanje, na katerem skupaj razpravljajo o fotografijah in komentarjih.

Metoda:

Dragi prihodnji jaz - Tvoje sporočilo skozi čas

Trajanje:
30 do 60 minut

Materiali in orodja:

Brez povezave / v živo: papir in pisala; škatla za shranjevanje pisem

Spletno: računalnik ali tablica za pisanje pisem; orodje za načrtovanje digitalne dostave, na primer načrtovana e-pošta; bela tabla za deljenje pisem s partnersko skupino

Velikost skupine:
poljubna velikost

Oblika:

☒ spletno ☒ brez povezave / v živo

Ciljna skupina:

mladi, stari od 15 do 30 let; izobraževalci in facilitatorji

Primeri vprašanj za razpravo:

→ Kakšna oseba želim postati?
→ Kakšen si želite, da bi bil svet, ko boste odprli to pismo?
→ Kaj vam je pisanje tega pisma razkrilo o vaših vrednotah in prioritetah?
→ Kaj bi želeli povedati partnerski skupini o svojih upih za prihodnost?
→ Kako ste se počutili, ko ste si predstavljali prihodnost nekoga iz druge države in drugačne življenjske resničnosti?

Čas izvedbe:

☒ konec

Povezava s projektno idejo:

Ta metoda se povezuje z vsemi štirimi temeljnimi kompetencami projekta DCYDE!. Kritično mišljenje se razvija skozi refleksijo o identiteti, vrednotah, odločitvah in dolgoročnih posledicah.

Ustvarjalnost in komunikacija se krepi skozi domišljijско in izrazno dejanje pisanja. Sodelovanje se pojavi, ko udeleženci svoja pisma delijo in primerjajo s partnersko skupino ter se učijo iz upov in vizij drug drugega.

Digitalna pismenost pa se razvija z uporabo digitalnih orodij za pisanje, organiziranje in načrtovanje dostave pisma.

Namen:

Pisanje pisma prihodnjemu sebi spodbuja refleksivno in v prihodnost usmerjeno učenje. Udeležencem pomaga razjasniti njihove cilje, vrednote in pričakovanja ter jih podpira pri ohranjanju motivacije in osredotočenosti na tisto, kar jim je pomembno.

V kontekstu projekta DCYDE! ta metoda dobi dodatno razsežnost: ko udeleženci pismo naslovijo na partnersko skupino, vadijo zavzemanje različnih perspektiv in si predstavljajo prihodnost nekoga, čigar življenjska resničnost je lahko zelo drugačna od njihove.

Kako jo uporabiti:

Korak 1 - Uvod (10 minut):

Predstavite koncept pisanja pisma prihodnjemu sebi.

Pojasnite, da lahko pismo ostane zasebno ali pa se deli z drugimi; izbira pripada vsakemu udeležencu.

Skupaj se pogovorite o časovnem okviru: ali bo pismo odprto čez 1 leto, 5 let ali 10 let?

Korak 2 - Pisanje pisma (20 do 30 minut):

Udeleženci napišejo pismo svojemu prihodnjemu sebi, pri čemer razmišljajo o osebnih ciljih, strahovih, željah, vrednotah in pričakovanjih. Pismo lahko napišejo na papir ali digitalno. Pri tem jim lahko pomagajo usmerjevalna vprašanja:

... »Kakšna oseba želim postati?«
... »Česa se najbolj bojim – in česa se najbolj veselim?«
... »Kakšen si želim, da bi bil svet, ko bom odprl/-a to pismo?«
... »Kaj bi želel/-a svojemu prihodnjemu sebi povedati o tem projektu?«

Korak 3 - Neobvezno: pismo partnerski skupini:

Udeleženci lahko napišejo tudi pismo, naslovljeno na partnersko skupino, pri čemer razmišljajo o njihovi prihodnosti, upih, sanjah in možnostih.

Ta različica je še posebej močna kot zaključna dejavnost, saj ustvari oprijemljivo povezavo med obema skupinama, ki sega onkraj projekta.

Korak 4 - Shranjevanje in načrtovanje dostave:

Pisma, napisana na papir, se položijo v škatlo in jih facilitator varno shrani do dogovorjenega datuma vračila. Digitalna pisma se lahko načrtujejo za prihodnjo dostavo z uporabo orodja, ki omogoča zakasnjeno pošiljanje, na primer z načrtovanim e-poštnim sporočilom. Z udeleženci se dogovorite, kdaj in kako jim bodo pisma vrnjena, ter poskrbite, da bo dogovorjeni datum zabeležen.

Korak 5 - Neobvezno deljenje in refleksija:

Udeleženci, ki želijo deliti svoje pismo ali odlomke iz njega, lahko to storijo s partnerjem ali v manjši skupini. To ustvari prostor za dialog o upih, strahovih in vizijah prihodnosti.

.

Osebne opombe:

Dodatni komentarji:

Udeležencev se nikoli ne sme siliti, da delijo svoja pisma; možnost, da jih ohranijo zasebna, je treba vedno spoštovati. Če se pisma delijo s partnersko skupino, poskrbite, da se obe skupini vnaprej dogovorita o obliki in platformi za deljenje. Facilitator naj se z udeleženci dogovori tudi o realističnem datumu vračila ter zagotovi, da bodo pisma do takrat varno shranjena.

Smernice za izvedbo:

Brez povezave / v živo:

Udeleženci pišejo na papir. Pisma se zberejo v škatli in jih facilitator shrani do dogovorjenega datuma vračila.

Spletno (sinhrono):

Obe partnerski skupini pišeta istočasno med skupnim srečanjem. Pisma se lahko shranijo v skupno mapo na platformi Collaboratorum ali pa se načrtujejo za dostavo prek e-pošte. Pisma, naslovljena na partnersko skupino, se nato preberejo in o njih skupaj razpravlja – bodisi takoj bodisi na nadaljnjem srečanju.

Spletno (asinhrono):

Udeleženci svoja pisma napišejo ob času, ki jim ustreza, in jih naložijo na platformo. Pisma, naslovljena na partnersko skupino, se delijo na platformi, nanje pa je mogoče odgovoriti asinhrono.

.

Kuharska delavnica

Udeleženci si izmenjajo lokalne in trajnostne sestavine ter recepte, nato pa poskusijo poustvariti jedi drug drugega. Recepte in fotografsko dokumentacijo lahko pozneje zberejo v skupno kuharsko knjigo.

Sodelovalno oblikovanje pravil skozi razpravo

Metodo je mogoče izvesti sinhrono ali asinhrono z uporabo orodij za videokonference, skupnih beležk ali digitalnih belih tabel.

Skupne raziskave z anketo

Vprašanja naj se manj osredotočajo na sam projekt, bolj pa na vsakdanje življenje, izkušnje in ideje udeležencev. Primer ankete je na voljo prek spodnje povezave.

Škatle za raziskovanje

Metodo je mogoče izvesti fizično ali digitalno. Digitalne raziskovalne škatle lahko ustvarite z orodji, kot so table z nalogami na platformi Collaboratorium ali skupne bele table. Udeleženci naj imajo možnost postavljati vprašanja o tem, kar odkrijejo, ter o tem razpravljati s partnersko skupino.

Bibliografija

- ... Albrow, Martin 1996. The Global Age: State and Society Beyond Modernity. Polity Press.
- ... Albrow, Martin 1998. Abschied vom Nationalstaat. Staat und Gesellschaft im Globalen Zeitalter. Suhrkamp.
- ... Andreotti, Vanessa 2006. Soft versus Critical Global Citizenship Education. V: Policy and Practice: A Development Education Review, št. 3, str. 40-51.
- ... Andreotti, Vanessa 2011. Actionable Postcolonial Theory in Education. Palgrave Macmillan.
- ... Andreotti, Vanessa De Oliveira / De Souza, Lynn Mario T. M. (ur.) 2012. Postcolonial Perspectives on Global Citizenship Education. Routledge.
- ... Andreotti, Vanessa Machado De Oliveira 2021. Hospicing Modernity: Facing Humanity's Wrongs and the Implications for Social Activism. North Atlantic Books.
- ... Antweiler, Christoph 2009. Heimat Mensch. Murmann Publishers.
- ... Antweiler, Christoph 2011. Mensch und Weltkultur. Transcript Verlag.
- ... Baacke, Dieter 1973. Kommunikation und Kompetenz. Grundlegung einer Didaktik der Kommunikation und ihrer Medien. Juventa Verlag.
- ... Baacke, Dieter 2007. Medienpädagogik. Niemeyer.
- ... Breithaupt, Fritz 2017. Die dunklen Seiten der Empathie. Suhrkamp.
- ...
- ... Cope, Bill / Kalantzis, Mary (ur.) 2017. e-Learning Ecologies. Principles for New Learning and Assessment. Routledge.
- ... Grobbauer, Heide / Wintersteiner, Werner (ur.) 2014. Global Citizenship Education. Politische Bildung für die Weltgesellschaft. UNESCO.
- ... Helm, F. / Baroni, A. / Acconcia, G. 2024. Global citizenship online in higher education. V: Educational Research for Policy and Practice, 23, str. 1-18.
- ... Hildebrandt, Tina / Pinzler, Petra 2026. »Die Zukunft ist nicht nur etwas, das uns zustoßt.« Ein Gespräch mit Stefan Brandt, Steffen Mau und Juli Zeh. V: DIE ZEIT, št. 01/2026.
- ... Kattwinkel, Guido / Näser, Marion et al. 2013. Menschen und Aliens in Star Trek. Ethnizität und Menschenbild in Raumschiff Enterprise, Next Generation, Deep Space Nine und Raumschiff Voyager. Science Factory.
- ... King, Charles 2020. Schule der Rebellen. Hanser.
- ... Schorb, B. et al. (ur.) 2017. Grundbegriffe Medienpädagogik. Kopaed.
- ... Trilling, Bernie / Fadel, Charles 2009. 21st Century Skills. Learning for Life in Our Times. Jossey-Bass.
- ... UNESCO 2013. Global Citizenship Education: An Emerging Perspective. UNESCO.
- ... UNESCO 2024. Global Citizenship Education in a Digital Age. Teacher Guidelines. UNESCO.

Kolofon

Izdajatelj

Konzorcij DCYDE! z organizacijo Eine Welt Netzwerk Thüringen e.V. kot vodilnim partnerjem.
Käthe-Kollwitz-Straße 17, 07743 Jena, Nemčija

Avtorji

Franziska Weiland, Anna Hachenberg, Marthese Formosa, Maria Angela Clemente, Paula Anškėna, Teclaire Ngo Tam, Luisa Conti, Matthias Haberl, Daniela Lehner, Samar Zugbool

Uredništvo

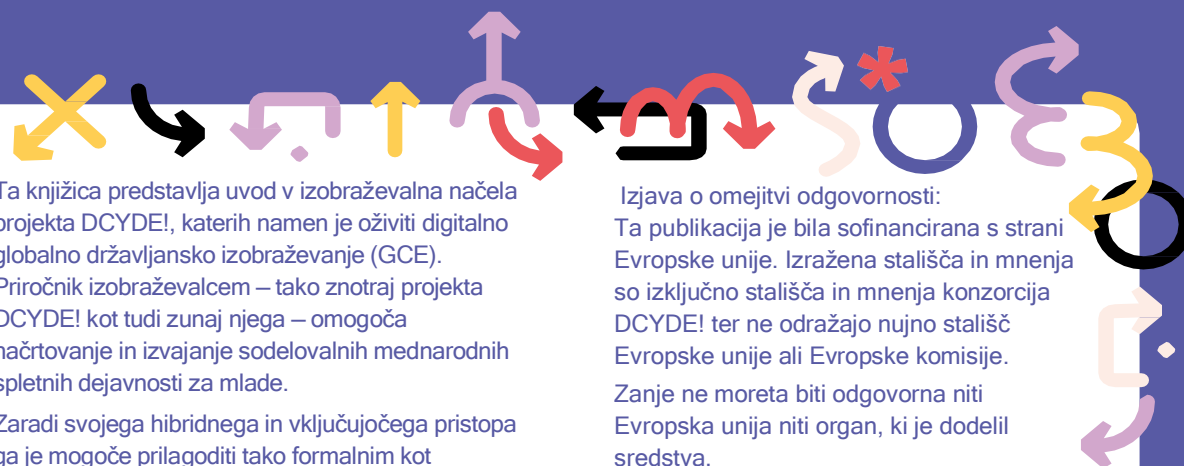
Paulina Kretschmar, Carola Wlodarski, Solvejg Spirling

Postavitev in oblikovanje

Ricarda von Tresckow, grafikdesignerinnen.de

Lianescoopération

Ta knjižica predstavlja uvod v izobraževalna načela projekta DCYDE!, katerih namen je oživiti digitalno globalno državljansko izobraževanje (GCE). Priročnik izobraževalcem – tako znotraj projekta DCYDE! kot tudi zunaj njega – omogoča načrtovanje in izvajanje sodelovalnih mednarodnih spletnih dejavnosti za mlade.

Zaradi svojega hibridnega in vključujočega pristopa ga je mogoče prilagoditi tako formalnim kot neformalnim izobraževalnim okoljem v različnih regionalnih kontekstih.

Izjava o omejitvi odgovornosti:

Ta publikacija je bila sofinancirana s strani Evropske unije. Izražena stališča in mnenja so izključno stališča in mnenja konzorcija DCYDE! ter ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Evropske komisije. Zanje ne moreta biti odgovorna niti Evropska unija niti organ, ki je dodelil sredstva.

**Co-funded by
the European Union**

Freistaat
Thüringen

Ministerium
für Soziales, Gesundheit,
Arbeit und Familie